

ضياء الدين الكمالى.

اصلاحات دينيه كتبخاله سندن بر نچى كتاب

دينى تدبيرلىرى

هر حقى مؤلف گه عائددر.

اوقا، «شرق» مطبعهسى برادران كريمفلىرىك

УФЯ,

Электре-Типография „Восточная Печать“

1913 г.

مؤلفی طرفندن:

بن سیاسی دگلم، سیاستنی سومه بيم، دهاطوغروسی سیاستدن قاچام، سیاسی اولغان هر فکر دن اوزمنی چیتنه طوتام. فقط علمی و دینسی مسئله لرده اوزمنی حر بله م. بیکره کنه سعادت ابدیه گه باعث، مقدس دین اسلامک بو کونده گی حالی نی؟ اوج یوز ملیوندن آرتقی اسلام دنیا سینک طوتدیغی اسلام دینی، عقیده سی، ایمانی، کتاب الله سفته رسول الله غه موافق می؟ بتون شرق و غربک اوگره تاسلمکده اولغان عتیقه و ایمان کابا بلرمز هم دینی مدرسه لرمز، الله اوگره تمش دین اسلامی اوگره تلمرمی؟ حاضرده عملک اولغان دین، قران کریم روحینه موافق صورتک عملگه قویلمشمی؟ اسلامک غایه آمالی، اسلام دنیا سینغه معلومی اولماسه نه چاره؟ ونه تدبیر قیلورغه؟ . . . کینی خالص اسلام دنیا سینغه تعلق ایتمیش دینی مسئله لری اسلام دنیا سینغه عرض ایده م. ایشته بو حقه « اصلاحات دینییه » کتبخانه سنندن، « دینی تدبیر لر » نامنه برنجی اثر می نشر ایده م. کلاچک جز لرنیده تیز آرده نشر ایله چکم. حقیقتنی هیچک یاشرماینجه طوغرو سویله دیکم ایچون اسلام دنیا سینک عفونی رجاء ایده م، هم بو اثر مک صووق قان ایله اولوب چغلونی اومید ایده م.

صیاد الدین الکمالی
۱۹۱۳ سنه ۲۰ نچی سننابر

ايسر كه و چى، باغشلا و چى تىكرينك آديله گنه باشلايم

بيوك شارعهزك «المسلم من سلم المسلمون من لسانه ويده»
(چن مسلمان، آنك قولدن، تلمدن مسلمانلر سلامت اولور كشيدير)
ديو بيان ايتديكى تعريف لرييله، اسلام دينى مطلقا كشي دنياسنى
سلامت ايدور. ايجون كلمش بيوك غايه آمال-ايبديال اياسى اولان دين
مقدس اولديغنى بيان ايتمشدر. اسلام كلمهسى، سلم و سلامت سوز-
لرندن توزلمش اولوب مطلقا كشيلىرى سلامت ايدور ايجون كلمش
بردين سلامت، سعادت اولديغى لغت جهتمدن معلومدر. (۱) وما ار-
سلناك الارحمة للعالمين آيت كريمه لرييله شارع اعظممزر رسول الله
افتمز حضرتلرى اوگره تمش اسلام دينينك بردين رحمت ايكاني
بك آچق اعلان ايدلمشدر. اسلام، سعادت بشريهنى تامين ايدوچك
مقدس قانونلر توزمشدر. سعادت وبختنى الله ايدور ايجون مطلقا
علموم و معارفنى آلت ايتمشدر. شونك ايجونلك برنجى «اقراء باسم
ربك» ديودين اسلامك باش سوزى علم اولمشدر. «فاعلم انه لا اله الا
هو» ديو علمنى ايماندىن اول قيلمشدر. يعنى علم ايله اعتقاد و توحيد
اوندا مشدر. (۲) «والذين اذا ذكروا بايات ربهم لم يخروا عليها
صميا وعميانا» ديو اللهك كوندرمش قانون لرينى علم و فكر واسطه-
سييله تلقى ايدوچلكنى مسلمان بنلك لرك صفاتندن ايتمشدر.

لايقاتلونكم جميعا الا فى قرى محصنة-ذلك بانهم قوم لا يعقلون، (الحشر ۱۶)
ان يكن منكم عشرون صابرون يغلبوا مائة-ين، وان يكن منكم مائة

يغلبوا الفان الذين كفروا بانهم قوم لا يفقهون (الانفال ٦٥) آيت
كريمه لريله ملت اسلاميه في امت عالمه ايدهر ك علملرى
سايله سفده بخت وسعادته ياشايله چك برملت ايتمشدر. « طلب العلم
فريضة على كل مسلم ومسلمه » قانون عهومي لريله تعليم عهومي
فرض ايدهر ك ملت اسلاميه نك امت عالمه اولونى لازم ايتمشدر.
« كفتيم خيرامة اخرجت للناس، تآمرون بالمعروف ونهون عن المنكر
آيت لريله ملت اسلاميه، كشي دنيا سينه بخت، سعادت، بخش ايدوچى
سعادت اورنه كى ايدلمشدر. وسخرلكم مافى السموات ومافى الارض
جهيعة مده (الجاثية ١٣) آيت لرندن عبرت آلفسه، اسلام دنيا سى
بتون يوقارى وتوبانكى قوه لرلى اوزينه مسخر ايدوچى على برملت
اولوى لازمدر. زكات-انعام واحسان ركن اسلامدن، «الاتقى الذى
يوقى ماله يتزكى » نظم مقدس لريله ائك تقوا كشي، باك كوئيله انعام
واحسان ايدوچى، دولت وسعادت عاليه اياسى اولوينه بناء، اسلام
دنيا سينك زكنين ودولتلى انعام واحسان ايدوچى ولى نعمت اولوى
لازمدر.

يريد الله بكم اليسر ولا يريد بكم العسر، يسروا ولا تعسروا
فرمان مقدس لريله دين اسلام كشي دنيا سينه مطلقا يئل لك كيترر
يئل لك ايله حيات وسعادت بشريه في تامين ايدهر ايجون كلمش بر
دين مقدسدر. انها المؤمنون اخوة خسر جليل لريله بتون اسلام
دنيا سى برقارنداش ايدلمشدر. شول عومومى فارنداشلك نف يرله شسون
ايجون « ولا تفرقوا ولا تكونوا كالذين تفرقوا واخذت قلوبهم
اغترافا افتراق حرام ايدلمشدر. واعتصموا ببجبل الله جميعا فرمان
الهيلريله بقون مسلمان برلك ايله قران كريم كه طوتونه رقى قران
كورسه تمش عهوم فارنداشلكده ياشاوچلك توصيه ايدلمش وبتون
اسلام دنيا سينه فقط قران كريم مذهب ايدلمشدر. لا اكره فى الدين.

لكم دينكم ولى دين. فمن شاء فليؤمن ومن شاء فليكفر نص لربيله
حریت وجدان و يوروب بتون دين لره احترام ايتمشدر. « لائقه نطوا
من رحمة الله ان الله يغفر الذنوب جميعا » نظم جليل لربيله بتون
كشى دنيا سنى حق سبحانه و تعالى حضرت لربيلك كيك رحمت لربيله
صغر مشدر.

بناءً عليه حق سبحانه و تعالى نك مقدس قرانى نظر نده، اسلام
دنيا سى، دنيا و آخرت بختلى، بارچه آفت و فلا كتدن سلامت، علوم
معارفه آلد، حيات اجتماعيه ده اك يوقارو، ادبيات و خيرات ميدا-
نده اور نهك، بتون طبيعت دنيا سنى قوه تسخيريه سى آستينه آلمش
كره ارضه حاكم هر قهرمان اولوى لازمدر. دين و عقيدته سى هر،
بتون مسلمان دنيا سى برقرار نده، منهدب مقدس لربيله هر، اول
ايسه آنچه قران در. ير يوزيك اك مسعودى، محتاج لرك ولى نعمتى
شفقتلى آتاسيدر. پاك جانلى، كوزل خلقلى، عالى همتملى، عزم اياسى
اك بختلى، سعادت اور نه كيدر.

ايندى، ما دام كه قرآن شريف ميدانه كيرمش اسلام دنيا سى،
هويله بختلى و عالى اولوى لازم ايكن، بوكونده اسلام دنيا سى بتون
فلاكت، هلاكت ايچندهدر. اسلام دينى بيوك ايدال اياسى ايكن، بوكون-
نده ايديال سز، غايه سز، مقصد سز. سونك برهاله كلمشدر. اسلام،
تعليم عمومى فرض و علمنى مطلقا تقديس ايتد يكيته قاراغانده
اسلام دنيا سى بتون يير يوزينه استاذ اولورغه تيموش ايكن، بوكونده
يوزكه اون مسلمان اوقى و يازه بلمايدر. ايمان و دينمز، علم و حكمت
نيگزلرينه بناء ايدلمش ايكن، بوكونده گي دينمز تقليد نادانلىق
نيگزلرينه قورلمشدر: اسلام دنيا سى، كلهه توصيفى درستلهب
بلمايور، بله كه لفظنى درستلهب سويله ديكي آزددر. محكمه شرعيه -
لرمزك « ايهان نه؟ » ديكان سوآله خطيب و مدرس لك امتحانينه

کلمش افندیلر مز «ایمان: لا اله الا الله» دیو جواب ویره لر. ایله دی
اسلام دنیا سینگ دینی حکمه لر ی همان «ایمان نه؟» سوأل نیدن
بوشانها سه لر، ملت که دینی باش اولور افندیلر ده ایمانی بله یه رکدن
اسلام دنیا سینه باش اولسه لر، عمو مگ حالی فکر لده آغلا! مقدس
قرانک اسه له وینه بفاء اسلام دنیا سی، امت عالمه اولوی لازم ایکن،
بو کونده ییر یوزنده گی ملت لرک ائ نادانی عسقله ائ قوبانی در.
اسلام دنیا سی، مدنیت وسعادته بتون کشی دنیا سینه اور نه ک اولور
ایچون توزلمش ایکن، بو کونک بختسز لک و فلاکت که اور نه ک در.
بتون طبیعت دنیا سی قرآن اهل لرینه سجده و باش ای-مش اولوی
لازم ایکن، بو کونده قرآن اهل لر ی طبیعت طرناغنده ایز یله وجان
ویره در. قرآن کریمک بیانیله ائ تقوا و ائ ایز گو کشی، پاک جان-یله
انعام واحسان ایدوچی زنکین، دولت ایسی ایکن، بو کونده تقوالق،
اوظون تسبیح، یاشل طایاق، ظور چالمه لی ریا ایله دین صانوچی بر
نفاقلندن عبارت اولمشدر. بایلق رکن اسلامدن اولوب سعادت
مادیه که مالک اولو فرض ایمانندن بر اولش ایکن، بو کونده «الفقر
فخری» دیگان موضوع حدیث ایله رکن اسلام خراب ایدلمش، بتون
اسلام دنیا سی فقیر لک چوقرینه توشولمش، اسلامک ائ حقیر کوز یله
قارغان سائل چیلک در که سینه ایدر لیمش در. «الفقر کادان ی-کون
کفرا» دیو بیان ایدلمش حکمت نبویه لر قبوره کوملمشدر.

دین اسلام، دین لرک ائ یکل و آسانی اولوب کشی لر ی مطلقا
یکل و آسان بول یله یاشانور ایچون کلمش دین ایکن، بو کونک ائ چیتون و آغر
بر حاله کیتر لیمشدر. اسلام، بتون کشی دنیا سی نامنه
کلوب، بتون کشی دنیا سی بر قارنداش ایدر ایچون کلمش عموم
بر قارنداش لک دینی ایکن، ایکی مسلماننک باشنی بر نقطه یه بیماز بر حاله
کلمشدر. شریعت اسلامییه، حکمت و عقل رکن لرینه بفاء ایدلمش

ایکن، بوکونده امر تعجبی، نیکز یفه قورلمشدر: شریعت طور عقلدن خارچدر، فلسفه سنی تفتیش ایدو دین سز لکدر، حکمتینی سوأل ایدو اخلاقسز لقدر دیو نادانلقنی اورتور پرده لر ایله دین اوزرینه قاره نقطه لر آرغتلو، ایله اش بته در. هر حکم شرعی سوکنده قران کریمه بیان ایدلمش حکمت و فلسفه سی کورینوب طوره ایکن، نادانلق پرده لر یله قاپلاننه، حکمت و فلسفه سنی صورمش شاا کردلرده اخلاقسز لوق و دهر لیک ایله نههت ایدیله، دین اسلامک حکمت و فلسفه سنی امت اسلامیه که تعلیم ایدور یوله کرمش مدرسه دینییه لرده دین سز اخلاقسز مدرسه دن صانالا. . . اسلام، طبیعی، فطری هر دین مقدس ایکن، بو کونده صوفیه حکایه لر نی چاپناوچی، خضر الیاس لر ایله کورشدروچی یالغان شیخ لر ایله قدیست و فطرت لری یوغالمشدر.

بیوک شارعیز افندمز طرفندن بتون اسلام دین ایدیلوب قران کریم ویرلمش ایکن، بوکونده شارعک ملتینه تابشروب کیتکان قران کریمی طاشلانمش، عملدن قویلمش، آنک یرینه ده قصه لر حکایه لر خرا- فات لر قیل قالی فنوالر، صوفیه لر اختراع ایدمش وردلر، دعا لک لر، حکم سوره در. ملت، قران کریمنی طاشلاغان آنک یرینه دلائل الخیرات، بلههه نینداین اورا دکتابی طوطقان لر، هیچ اوتانمازدن رسول الله افندمزک روضه مطهره سی یاننده بیله قران شریفی طاشلاب آنک یدرینه بلههه نینداین بدعت، اولغان طریقته چیلرک یاصامش دعا ووردلری دور سوردکی طوغری و آچی حقیقه تیلر در. «و مؤمنک فراستندن صاقلانکز؛ زیرا مؤمن اللهک نور یله نظر ایدور، دیو مؤمن لرنک کوئللری - الله نوری اولهن مقدس قران نور یله نورلندیقندن افکار عامه اسلامیه، حیات و سعادت مزه معیار و میزبان ایدلمش ایکن، بوکونده اسلام دنیا سینک کوئل لری مانو، براهمه کبی مذهب لردن کرمش تورلی خرافات، قار انقلق لر ایله قار ایتلمش در. اللهک هدی

ونور دیو اسمله مش اسلام نور لری بدعت اولان ایشانلق کسور تلیله
سوندر لمشدر. شونلک ایچونده عصر سعادتده و آکا یاقین عصر لرده
افکار عامه اسلامیه نلک کشی دنیاسینه تائیر ایتدیکی و بو کونده یاشامش
اسلاملک افکار عامه سینک بر باره لوق بهاسی یوقلغی میدانددر.
عمومی کشی دنیاسینه تائیر ایدو نهرده؟. اسلام دنیاسی اوز ایچنده
گی اوزینه خاص بر مسئله نیده چن وحقیقت کوز قاریشیله اوزه رگه کوچی
یوقلدر. حتی اسلام دنیاسی اوزندن اومید اوزمش، افکار عمومیه سینده
قناعتی بتمش، اواققله بر مسئله گده باشقه ملتی قانداشدر ماسه، اوز
آراسنده نزاع اوزلمی فتنه قاپوسی یابلمی، فوضولق-آنا رخیسقلک
حکم سوره، اوز تقدیرینه اوزی بیله ایمانی، اوز تقدیرینی باشقه-
لردن حکم ایقدره. کله چک سعادتلرنی باشقه لردن کوقه. بو حالینه هیچ
تائسی ایتمای، چونکه خدا تقدیری شویله دی، هم شویله یاشی، هم
شویله یاشاونی ایمان و دینلک بیورمش فرمانلردن دیو حساب ایدو.
بنائ علیه بو کونده اوچ یوز ملیون دن آرتق اولان اسلام دنیاسینلک
توتمش دین لری، حق سبحانه و تعالی طرفندن ایندر لمش دین خالص
دگلدر. رسول الله افلمز بو کونده تریلوب دنیایه تشریف ایدو چکی
فرض ایدلسه، کلسه، هیچ شبهه سز بو کونده گی اسلاملک جناب مقس
لری طرفندن اوگر تلمش دین اولونی قبول ایتمه یه چکدر. بو کوندگی
دین اسلاملک روحسز، جانسز؛ کفه معلوم اولماغان بره-جهول مطلق،
تورلی منهبکه بولونور که بر منبع اختلاف، مرکز افتراق اولویفه مطلقا
انکار ایدو چکدر. ایتدی اسلام دنیاسی، اوزینلک بودر جهده اسلام
دائرة سندن یراق یاشاویفه راضی اولسه ده خالص اسلام دینی بوکار اضی
اولماز هم خالص دین اسلامنی سوگان مسلمانلرده بویله کیند شمر که
هیچ راضی اولمه یه چقلر بنائ علیه بر نلک چاره سیننی اولولازمدر. بونلک
چاره سینده برگنه نرسه در: اول ایسه، بو کونده گی اسلام دنیاسنده

اولغان دین نى عصر سعادتمندگی خالص ھالینە ئایتارودر. عصر سعادتمندىن صوڭ اسلام دینیڭ روھینە، مقصدینە، عھومتینە، قىستینە ضرر ویرمىش خرافاتلرى، دین اسلامدىن اولمايوتىدە دین اسلام نامىنى قارايتىمىش مسئلهلرى، مطلقا اسلام ایچىدىن چىقاروب توكودر. الله ار گره تەمش رسول خدا بىز لره توصییه ایتىش، خالص، صاف دین اسلامنى اسلام دنیاسینە عرض ایتودر. اسلام دنیاسینە شول دین خالص ایله تریبیه ایدەرك قران بالاسى ایدوب بىقىشودر. مونه شونڭ ایچون خالص دین اسلام نەدن عبارتدر؟ ایمان و عقیدە نەدر؟ بو كونه گى ایمان و عقیدە لرمز قران کریم گە موافق میدر؟ ایمان و عقیدە كتابلرمز اسلام نامە تعلیم ایدیلور گە موافق میدر؟ بو كونه عھوم مسلمان طرفدىن قبول ایدلەش اعتقاد مسئلهلرى، حقیقه مسئله اعتقاد دیه لرمى؟ اگر ده عقیدە كتابلرى، او گره تەمش ایمان و عقیدە قران که خلاف اولسه، بوڭا نەچارە ونه تدبیر ایدیلور گە تىوش؟... كى الك آغرو چیتون مسئله لر حقیقە طوغرى و آچق صورتە فكر مى میدانه قویەم. آچى و آغر اولسە دە حقیقت نامە سويلەدكم ایچون اسلام دنیاسینڭ عفو ایدەچكنى اومید ایدەم.

قران — ایمان

قد افلح المؤمنون الذين هم في صلاتهم خاشعون، والذين هم عن اللغو معرضون، والذين هم للزكاة فاعلون، والذين هم لفرو وهم حافظون، — والذين هم لاماناتهم وعهدهم راعون (المؤمنون)

انما المؤمنون الذين اذا ذكروا لله وجلت قلوبهم واذ انزلت عليهم آياته زادتهم ایمانا وعلى ربهم يتوكلون، الذين يقيمون الصلوة ومما رزقناهم ينفقون، اولئك هم المؤمنون حقا (الانفال)

والذين آمنوا وهاجروا وجاهدوا في سبيل الله والذين آووا ونصروا
 اولئك هم المؤمنون حقا (الانفال ۱۷۴)

آيت كريمة لريله جناب حق سبحانه و تعالى حضرت لسرينك تعريفلرینه
 قاراعانده ايمان: «اخلاص عبادت ايتمك، سعادت بشـريه گه خلاف
 نرسه دن صاقلانمقي، سعادت ماليه ايباسي اولوب احسان ايتمك،
 اخلاق حميده ايباسي: عقلمي، عهدنده وفالي، الله تي تعظيميله قور قوچي،
 آيات ربانيه لرله يقيني آرقوچي، مالي وجانييله دين و حقيقت تي همايهـ.
 چي، الله نك ديني اوزرينه فدأي صورته ياردمچي» اولمقدرـ جناب
 حقا اوزي تعريف ايتمش ايمان ايله مؤمن اولغان لري « اولئك هم
 المؤمنون حقا» ديو حق مؤمن لسر ديو اسمله مشدر، هم حق مؤمن
 نامني آنلره خصر ايتمشدر .

حديث — ايمان

الايمان، ان تؤمن بالله وملائكته وكتبه ورسله واليوم الآخر وتؤمن
 بالقدر خيره وشره، الايمان، شهادة ان لا اله الا الله وان محمدا رسول
 الله واقام الصلوة وايتاء الزكوة وصيام رمضان وان تعطوا امن المغنم
 الخمس. المؤمن امنه النفس على دوائهم واموالهم. لا ايمان لمن لا
 امانة له ولا دين لمن لا عهد له. اذا سرتك حسنتك
 وساءتک سيئتک فانت مؤمن. افضل الايمان البصر والسماعة. افضل
 الايمان خلق حسن. الطهور شرط الايمان. المسام من سلم المسلمون
 من يده ولسانه. لمن يؤمن احدكم حتى يجب لآخيه ما يجب
 لنفسه. الايمان يرضع وصبغون شعبة فافضلها قول لا اله الا الله وادناها
 امطة الاذى عن الطريق، والحيا شعبة من الايمان. حديث شريف لريله
 رسول الله افندمز حضرت لسرينك تعريف ايدولرينه قاراعانده ايمان:

توحید، اعتقاد، عبادت، بای اولوب احسانچی اولهق، گوزل اخلاقلی، انسانیتلی، عهدنده وفالی، صبر سماحتلی، کشیلره سعادت استناوچی جمعیت بشریه گه^(۱) فائده ایدوچی، سلامت و سعادت بخش ایدوچی اولهقندر. ایمانک ائک آرتغره قی توحید اولوب ائک توبانره ک اولشید کشیلره ضرر کیتمز لک نرسه لر نی یولدن کیتمز مکر. ملت اسلامیه نئک ناموسلی شأن شرفنی صاقلوچی عارچل اولویده ایمانندن در. دیمک ایمان: اعتقاد، عبادت، اخلاق حمیده، سعادت مادیه و معنویه ایاسی اولهقندر. رسول الله افندمزک ایماننی تعریفلری جناب حقک قرآن کریمه نگی تعریفینه تمام تمامینه موافقندر. بلکه برسی ایکنچسینک نق اوزیدر.

قرآن، حدیث تعریف ایتمش موءمن لر.

جناب حق تعالی حضرتی اوزی تعریف ایتمش ایمان ایله مؤمن اولان اسلام دنیا سننی « انما المؤمنون اخوة » دیو بر قارنداش ایتمشدر. « قد افلح المؤمنون اولئک یرثون الفردوس » دیو منگو بیخت و سعادتنی ایله خبر و یرمشدر. و کان حقا علینا نصر المؤمنین (روم ۴۷ آیه) آیت ایله حق سبحانه یاردم و یرونی اوزینک اوزرینه التزام ایتمیکنی خبر و یرمشدر. « اولئک حزب الله » دیو اوزی تعریف ایتمش ایمان ایله مؤمن اولغانلری « حزب الله دیو اسهله مشدر. » حزب الله « اسمیله اسهله مش مؤمن لره « الا ان حزب الله هم المفلاحون » قول مقدس لر ایله دنیا و اخرت سعادت ایله یاشایه چکلرنی بیان ایتمشدر. « فان حزب الله هم الغالبون » (مائده ۵۶) دیو جناب حق اوزی

(۱) تیسر یولار صالدولر شومعلی یوللر توزولر، شهر و قریه اولارلرنی پاك و كيك ایدولر... هر قایوسی ایمانندن در. دیمک مسئله عمرانیه ایمانندن در.

تعریف و بیان ایتمهش مؤمن لوك تدازع بقا قانونده بيوك نفوذ و قوت
ایاسی اولوچلقلرنی و مسعود یاشایهچکلرنی و عده ایتمهشدر.

اوشانداق رسول الله افندمز حضرتلریمه، اوزی اوگره تمش
ایمان ایله مؤمن اولغان ملتنی « المؤمن للهون كالبنيان يشد بعضه
بعضا» دیو بتون مسلمان لری برسی ایکنچسینه یساردمچی حمایسهچی
ایتمهشدر. « وهم يد علی من سواهم » دیو بتون ملت اسلامیه حیات
و سعادتلرینی برتهن اولارهق صاقللاوچی مدافعه ایدوچی اولوچلقلرنی
ایمان ییمش (هیوه) لرندن قیلمهشدر.

قسقهسی: الله تعالی حضرتنی و آنك ایلهچیسی اولان رسول الله
افندمز حضرتلری توزومش ایمان ایله مؤمن اولغان ملت، برقرارنداش،
كوزل اخلاقی، عزم ایاسی، فدائی، قهرمان، انعام و احسانچی، بتون
كشی دنیاسینه بخت استاوچی، ایزگرلكده نهومه، ناموس و شرفنی
صاقللاوچی، شفقتلی ولی نعمت، خالص الله بنده سفندن عبارتدر.

بو عسوده اسلام دنیاسینك ایمانی

ایمندی بو كوند اوچ یوزملیوندن آرتق اهل اسلامك ایمان و عقیده لرینه،
ایمان و عقیده بیشکی اولان دینی مکتب و مدرسسه لرینه طوغرو كوز-
یله قاراساق، حسرتله كورهمزكه، اسلام دنیاسینك بلیبکی و اوگرند-
یسی ایمان و عقیده، قران کریم اوگره تمش ایمان و عقیده دگل-
بتون عقیده و ایمان كتابلری جانسز، روحسز، نورسز، نیسگزسز،
خالص دین اسلامغه خلاف بر فهرستدر. ایمان و عقیده نی بو قدری
خطا و یاگلش یولده تلقین و تلقی ایدو، فقط بزم روسیه مسلمانلر-
غفه دگل، بلكه مصر، مدینه^۶ مغوره، شام، اسلامبول کبی اسلام مركز-
لرندده (بر ایسی استاذ استئنا ایدلسه) شول یولده تعلیم ایدیلده در.

زیرا در سطرانده اولدم، طسکلادم، ایمان فہرست لرنی کوزدن کیچوردم۔ شرق وغربدہ گی اسلام دنیا سینک عمومیتلہ بلدیکی ایمانی: «هوالتصدیق بما علم مجیٰ النبی عم» یا کہ «اقرار باللسان وتصدیق بالقلب بہما جاء بہ محمد عم» دن عبارت در۔ ایمان تفصیلیدہ: «آمنت باللہ وملائکتہ وکتابہ ورسلہ والیوم الآخر والقدر خیرہ وشرہ من اللہ تعالیٰ والبعث بعد الموت» در۔ یکرمی او طزیل لربوینچہ علوم دینیہ، الہیات ایلہ عمر لرنی اوز غارمش دملا۔ خواجہ لرنک بلدی کلری شول ایمان در۔ ایمانی اعتقاد دن عبارت دیو تعریفی ایتکان دین عالمری، البتہ اول تعریف لرنی ایمانک معنای شرعیسی دیورگہ مجبور لرن۔ ایہدی شرعی معنالر۔ تعریفلر، شارعک تعریفی وایضاح لرن۔ من آلمش معنای اولوی لازمدر۔ حال بوکہ بو تعریفلری، یوقار وده اللہ تعالیٰ نیک ورسول اللہ افضل مزک تعریفی وایضاح ایتمش ایمانہ ہیچ ہر طوغرو کلمایدر، بلکہ بتونلای قران وحدیث روحینہ خلاف اولدغینہ یو۔ قار وده بیان ایدلمش آیت لرن وحدیث لرن ہر قایوسی قطععی دلیل لرن در۔ بقاء علیہ ہو کوندہ اسلام دنیا سینک یورا کیفہ آلونمش وجانیفہ امتزاج ایدن لرش ایمان، قران کریم ورسول اللہ افضل مز او کرتمش ایمان دگلدر۔

اسلام دنیا سینک ایمانی تعینی

شولایوق ایمان آرتمی یا کہ کہ میہی؟ مسئلہ سیدہ عقیدہ کتا۔ بلرمزده مسئلہ اعتقاد یہ کبی صانالبوب ماتریدی طرفلری ایمان آرتمیدہ کہ میہیہ دیو قرار وی۔ رملر۔ حال بوکہ ایمان تصدیق واعتقاد دن عبارتدر، زیادہ نقصاننی قابل دکلدر۔ دیگان قرار، بتون اساسیلہ قران کریم وسقہ نبویہ گہ خلافدر۔^(۱) زیرا ایمانک

آرتو و كه موٺى قابل اولووى بتون قران كريمك شهادتيه ثابت در. ليزدادوا ايمانهم، وليكن ليطمئن قلبي، و اذا نليت عليهم اياته زادتهم ايمانا اولئك هم المؤمنون حقا. ۲) بتون حديث شريفتر ايمانك زياده نقصاننى قابل اولوويينه شاهدلردر: امام بخارى حضرتلرى ايمانك زياده و نقصاننى قابل اولديغنى اثبات ايدەر ايچون آيرم هر باب يازمشدر. بلورگه آرزو ايند اقديلر مراجعت ايتسونلر، امام مسلم حضرتلريك صعيهغه بيان ايتمشدر. ۳) قران كريم ايله رسول الله افندمز بيان قيلمش ايمان: اعتقاد، عبادت، فضائل اعمال اخلاق حيهغه، سعادت انسانيه دن عبارتدر. بئاض عليه هيچ شبهه سز ايمان آرتو و كه موٺى قابل در. هر ملتك سعادتى حيات اجتماعيه سى ايمانيله متناسبدر: ايمان اجتماعى كامل وقونلى اولسه، اول ملتك سعادت و بختيه كامل در، ايمان اجتماعى نه نسبتده ضعيف اولسه سعادت مليه سيده شول نسبتده ناقص در. بو ايسه بوكونده كوز آلم- مزده آب آچق كورنمش حقيقت اولديغندن نظرى صورتده اثبات ايدەرگه حاجت يوقدر.

ايمدى ايماننى آرتوى كه ميه سى ديگان اعتقاد، الله كتابينه و رسول اللهك سفتينه خلاف بلكه كلام اللهنى تغيير وسنه رسول اللهنى تعريف در. مونه شونك ايچون بو اعتقاد اسلام دنيا سى استادى كى ايزمش، بتون كهالانينه قاره استحكاملر قوبوش، ترقيات اسلاميه غه قارشى توشمش، اك آفتقده اسلامى آست اوست ايتمشدر. زيرا ايمان، مجرد موٺمن بهلرني تصديق دن عبارت اولوب، هيچ آرتو كه موٺى قابل اولماسه، ملتده شونداين طار دائره ايله چيكله نمش اعتقادده غنه ياشاسه، بتون سعادتيه شول كلمه توحيددن گنه و موٺمن بهلرگه اعتقاددن غنه كوتسه، اول ملت ايجنده عملده ايز گولكده

۲) برنهي جزه ۳۸ صيفه من را مكم مكررا فليغيره بيده فان لم يستطع فبلسانه فان لم يستطع فبقبه وذلك اضف الايمان.

اوظشو فکری سونه، طبیعتنڭ آقندسیله تکامل قانونچه کمالهت که آغو
 عزم لیری بته، ترقیات مستهره سینه سکتته کله، روحی سونه، کون
 بکون فکری توبانله شه، سعادتنی اونوطه. هم چن درستیده، حاضرده
 اسلام دنیاسی، شوشی حسرتلی نقطهغه، تمام خرابه حالینه یاقنلاشمشدر.
 ذاقا بویله اولهای ممکن ده دگل؟ چونکه بو کونده اسلام او گرهتمش
 ایماننڭ یوزدن بریده اسلام دنیاسنده یوقسدر. یوره گمزده گسی،
 روحمزدهغی شول یوزدن برگنه اولغان ایمانده فقط هر رسمیت،
 مجرد بر نیچه سوزلردن گنه عبار ندر. معناسی و حقیقتنی بلودن اسلام
 دنیاسی محرومدر. شول جانینه امتزاج اینددرمش ایماننی تعریف
 و تعیینده خطا و یا کلسشدر. خطا و یا کلسش بر نیگزه صالحتمش بنا
 یاشامه یه چکی کبی خطا و یا کلسش تعریف اینلمش ایمانغه بنا اینلمش
 اسلام دنیاسیده یاشامه یه چکدر. شوشی کونده اسلام دنیاسینڭ هلاکت
 وانقراض چوقری قرینده طور مشیده، شول اللهنڭ او گرهتمش ایمان
 و اعتقادینه خلاف اینیلوب اختراع ایندگان ایماننڭ آچیغ وحسدر.
 تلی نتیجه لریدر. عجب! شارعهننڭ او گرهتمش ایمانی ایله مؤمن
 اولورغه وقت کلمه مشمی؟ اللهنڭ او گرهتمش ایماننی بر اقبیده آننڭ
 ییرینه باشی آیاغی کیسک، روحسز باصالما بر ایماننی ترجیح اینده.
 رگه حقمز وارمی؟ انصاف ایندرك اللهنڭ مؤمن دیو اسلامش
 بندهسی اولورغه وقت کلمه مشمی؟

ایمان، عقیده کتابلرمز

اسلام قارایشنڭ مسئله اعتقادیه لر، الله کتابی ایله قطعی صورتنڭ اعتقاد
 ایندلووی لازم اینلمش حقیقت لرددر. اول حقیقت لر گه تسلیم اینلمد
 یکنه کشیننڭ سعادت ایندیه دن محروم اولووی لازمدر. بناء علیه،

مسئله اعتقادیه، فقط قطعی صورتده قرآن کریم ایله ثابت حقیقت لر در. بتون عقیده لره مدار فقط قرآن در. (ان الهمدی هدی الله). جناب حق طرفندن اعتقاد ایله سوری فرمان ایلمه موش مسئله لر، مسئله اعتقادیه دن دکل لر در: دلیل ظنی ایله هیچ بر مسئله اعتقادیه ثابت اولماز، دلیل ظنی ایله ثابت اولغان مسئله، هیچ مسئله اعتقادیه دن اولماز ایهمدی بزم اسلام دنیا سینک، قولنده اولغان عقیده کتاب لرینک، ائک مشهور واک معروف لریده قاراساک، اولندن آخریده قدری مسئله لری تیکشرساک کوبره گی اسلامک روحیه خلاق ترقیب ایلمش، حنی عقیده ناک توب و نگر لری خطا و یا کیش قورامش، عقیده اسلامیه دن اولماغان مسئله لر بری آرتندن بری تزلیمش: آروپا، آسیاده ائک معروف ایمان دستوری اولغان شرح العقاید العضدیه (ملا جلال) نی قولغه آل، قاره، ائک الک عقیده اسلامیه نی بیان ایلمر که باشلا دیکده عقیده اسلامیه که اساس ایسوب توبانده گی حدیث ایله کتابنی باشلا ی: قال النبی عم: ستفترق امتی ثلاثا و سبعین فرقة کلهافی النار الا واحدة. قیل من هم؟ قال: هم الذین علی ما انا علیه واصحابی. صور گره حدیثنی امام ترمذین کوجردیکنی بیان ایلمرک «هم الذی علی ما انا علیه واصحابی» ایله بیان ایلمش فرقه ناجیه نی امام اشعری که تابع و مقلد اولغان اشعریچیلر (اشاعره) دیو تعیینلی. اشعریلرک خبر واحد که مستمسک اولدیقلر نی، کوبره ک اصول لرده باشقه فرقه اسلامیه که مخالفت ایتمدیکلر نی فرقه ناجیه ایسوب تعیینلر که دلیل شاهد ایلمه. یعنی خبر واحدنی اعتقادغه اساس ایلمر، اختلاف افتراق ایلمر، اشاء

(۱) « بنم اتم یتمش اوچ بولمکه پولنور لر. بارچه سیده جهنمک اولور لر! آنجق برصیکته؛ «آلر کلمه؟ دیگان سواک: بنم وصحابه (شا کرد) لرم دیننده اولغانلرد» دیکمدر. ملا جلال افندی روایت ایسکان حدیثک متنی سنن ترمذیده طلبمدم. «افتراق هذالامه» باینده روایت ایتمش حدیث اولسه ده، اول حدیث باشقه عباره هم باشقه روحه در. ملا جلال الدین افندی ایسکاندا «ملت اسلامیه نی تقریق مقامنده صوبله نمه مشدر. بلکه چن درستی، ملت اسلامیه نی اختلاف افتراقدن صاقلر ایچون ایقلمش مقدس نصیحت در.

— هر نهی فرقهٔ ناجیه ایره! ظنی اولمغان دلیله لر ایله ثابت اولان عقیده، اختلافی و افتراقی (العیاذ بالله) رسول الله افندمرك «ما انا علیه واصحابی» دیوتوصیه ایتیمش دینی اولا! مونه ملا جلال حضرتلرینک بوسوزلاری عقیدهٔ اسلامیهغه اساس (نیگز) در. بدون عقیدهٔ اسلامیه نهی شوشی نیگز اوستنه توزومشدر. لکن، بونیگز ی شول قدری چور کدر که، عقیده اسلامیه نامنه اسناد ایدوبیله اویاندر. رسول الله افندمرك شان و شرف مقس لرینه جنایت در.

عفو ایدگز، مؤلف افندی بوحدیثک مقنی تغییر ایله روایت ایتیمش، روحنیگ یکلش آکلماش، شونک ایچوندنه بوحدیثنی اختلاف افتراقه یول آچار روحه تلقین ایتیمشدر. هم چن ودرستقیده شوشی اختلاف قابوسندن کروب عقیده کتابنی یازوب چقهشدر. امام ترمذی «افتراق هذه الامة» بابنده روایت ایقان حدیثک متنی بویله در:

ليأثنين على امتي ما اتى على بنى اسرائيل حنوا النعل بالنعل حتى ان كان منهم من أتى امه علانية لكان في امتي من يصنع ذلك، وان بنى اسرائيل تفرقت على ثنتين وسبعين ملة وتفترق امتي على ثلاث وسبعين ملة كلهم في النار الامة واحدة، قالوا: من هي يا رسول الله؟ قال ما انا عليه واصحابي» حديث حسن، غريب بومتن عبدالله بن عمرو حضرتلرندن در. ابوهريره حضرتلرندن «تفرقت اليهود على احدى وسبعين فرقة او اثنتين وسبعين فرقة، والنصارى مثل ذلك آه» عباره سايه روایت ایدلمشدر. حدیث بو طریق ایله امام ترمذی نظرندنه حسن در صحیح در.

حدیثک تر کچه مفهومی: اسرائیل بالالری اوزرینه کلمش حال، نه ق بئم اتم اوستینه ده کلور. حتی که آنلردن براد اگ یمان اش اشلر ایسه، بئم اقلرمدن بونی اشله گانلر اولور! اسرائیل بالالری یتمش ایکی ملت که (یعنی کوب فرقه گه) آیرلمشدر، بئم امنم یتمش

اوج که یعنی دها کوبرهك فرقه‌گه آیرلشورلر . بارچه سیئه جهنم لك اولورلر، مگر برسینگه؛ صحابه‌لر: «ای رسول خدا! اول (جهنم لك اولماغان) فرقه‌نی؟ دیو صور مشلر . رسول الله افندزده «بن و بنم صحابه‌لر (شاگردلرم) دیتلمه اولغانلر» دیو جواب ویرمشدر .

مونه بوحدیتك افاده سفندن بك آچق آكلشيله كه رسول الله افندز حضرتلری ملت اسلامیه‌نك اختلاف افتراق یولیه گه کروب یهودیار کبی دین لرینی تحریفی و تبدیل که اوغراتماسونلر، و افتراق نتیجه‌سی اولارهق انقراض و هلاکت که توشماسونلر ایچون ملتیه‌نك کلاچك حالنی قایغرتوب سویله مش تدبیر و تنبیه‌لریدر . اختلاف و افتراقك آچیغ نتیجه‌لرنی تاریخی صورنده کورگازوب اتفاق و اتحادگه دعوت ایتمش نصیحت‌لریدر . اختلاف و افتراق ایدهك تورلی منه‌بکه بولنمش فرقه‌لرنی جهنم عنایله قورقویسه بوکا شاهددر . یتمش اوچدن مقصدیه صان و عدد معناسی مراد دگلدر، بلکه کوبچیلکین کفایه‌در . یعنی رسول الله افندز اسلام دنیا‌سینه‌نك یهودلرگه قاراغانده کوبرهك حزب که بولفونندن قورقمشك شونك ایچونده اختلافك اوکنی آلورنیت ایله بویله تنبیه‌ده اولونمشدر . یوقسه شارعه‌نك مقصدی، عقیده و کلام کتابلرک اسناد ایتمک‌لری کبی دگلدر . مذکور حدیثین ۷۳ معناسی مراد دیوبده، ملت اسلامیه‌نی ۷۳ فرقه‌گه یتگزرگه طرشوب شیعیه، یزیدیه، امامیه، اسماعلیه، معتزله، رافضی، کبی تورلی منه‌ب لرگه آیررغه اجتماع ایسو، اسلام دنیا‌سی منه‌بچه یتمش اوج فرقه‌گه طولمادیغنی کورگاچ «بعض وقت شاید ۷۳ که ایرشمش بولورلر» دیو ملت اسلامیه‌نك اختلاف افتراقده ترقی ایسونی رجاء و طمع ایدر قسیر احمق‌لق اولورمی؟ شارعه‌نك «ما انا علیه واصحابی» دیو ویرمش مقصدی جوابلریده «فرقه ناجیه» رسول الله افندز هم صحابه‌لرک دینی ایله متن‌بن اولغان مؤمن‌لر» دیمکدر . رسول الله افندزک هم عصر-

سعادتمندگی اسلام دنیاسیڻڭ دینی: «ان الھدی ھدی اللھ» «ان الدین عند اللھ الاسلام»، «الیوم اکملت لکم دینکم واتممت علیکم نعمتی ورضیت لکم الاسلام دینا» کلمۂ مقدسہ لریلہ افادہ ایملش دین در۔ اول ایسہ، قران در۔ شولای اولغاچمن فرقة ناجیہ، قران کریم ایمانی ایلہ مؤمن، قران اعتقادیلہ معتقد، قران دبیقلہ متدین و مستقبل اولغان قران اھل لویدر۔ مونہ حقیقت بودر۔ یوقسسہ اشعریگہ تابع و مقلد اولوب ایمان تقلیدی ایلہ مؤمن اولغان مقلد دگلدر۔ زیرا عصر۔ سعادتندہ اسلام دنیاسی ایمان اسقملالی ایلہ مؤمن در۔ ایمان تقلیدی منھبچہ درست کورلسدہ، قرانڭ تعلیمی و روح مقدسی قاشقان مقبول دگلدر، بلسکہ تقلید مردودر۔ بناء علیہ، قرانڭ مقدس روحینہ، مسلكینہ خلاف اولغان ایمان و عقیدہ فلاگی ایلہ میدانہ چقغان بر فرقة نئی، فرقة ناجیہ دیودن رسول اللھ افنیمزڭ ذمہ لری پاکدر۔ خبر واحدلو صحیح اولسہ لردہ ظننی افادہ ایده لری۔ دلیل ظنی ایلہ ثابت اولغان مسئله لری، مسئله اعتقادیدن دگل لری۔ مسئله اعتقادیدہ، دلیل قطعی قرانی ایلہ ثابت حقیقت لردر۔ اولیلہ ایسہ خبر واحدنی مسئله اعتقادیدہ اساس ایبو، مسئله اعتقادیدنہ اولدیغنی بلما و چلسکر۔ رسول اللھ افنیمزڭ «ما انا علیہ واصحابی» دیو۔ اوگر توش میزانی بوزودر۔ ظنغہ ایبارمش مسئله اعتقادیدغہ اساس نہ اولدیغینہ اصابت ایتمہ ش۔ بر فرقة نئی یقین و علمگہ تابع اولان فرقة ناجیہگہ مطابق اولما یه چغی بیهیدر۔ ایمدی اسلام دنیاسیڻڭ اڭ اشانچلی عقیدہ کتابی، فرقة ناجیہ نی تعین ایده بلامازسہ، عقیدہ اسلامیهگہ اساس تعینغہ خطا ایتمسہ، افتراق اختلافنی معیار، دلیل ظنینی اساس ایتمسہ، اسلام دنیاسیڻڭ عقیدہ سیکہ شول نیگنزاوزریغہ قورلمش اولسہ، دیغمنہ قوری چورک نیگنزا اوستیغہ قورلمش اولور! ایمدی بوقوری چورک نیگنزا اوستیغہ توزلسگان عقیدہ و دین، سعادت اسلامیهگہ نیچڭ باعث اولسون! جامعه اسلامیه نی

نیچك آستون اوستكه كیقرماسون! قران کریم ایله نوزلمش دینی قارنداشلکم، دینی محبتی نه ایچون اوزمهسون؟ قران کریمك روحی نیچك سوندرمسون! ایلهنی اسلام دنیاسی، شول چورك نیگزلی عقیده لر ایله هنوز یاشایه چکمی؟ یاشاسه، سعادتیه ایرشه چکمی؟ هیچ! ریراروحانیلر مز اوزلری مقلد، دینی مدرسه لرلك کوبره گی تقلید خانه در. تقلید خانه دن چقغان مقلد لر، هیچ شبهه سز خلقغه ایمان تقلیدی اوگره ته چکار، قران روحینه خلاف اولغان زهرلر ایله مسلمان نارك روحلرینی زهرلایه چکار، عقیده سی زهرلنگان اسلام دنیا سینك دنیا و آخرت بختسز اولاغنی کونده آغلا! . . . .

اختلاف امتی و رحمة

بعض برلر، رسول الله افندمز «اختلاف امتی رحمة» (امتك اختلاف ایدوی رحمت در) دیو بیورمشدر؛ شولای اولغاچمن شارع اعظمه ز طرفندن، اختلاف، رحمتدن صانالمشدر؛ سن، اختلاف، افترا قنی ردایدسن بس پیغمبرگه مخالفت ایدسهك» دیو قارشه چغارلر. بن آنلره جوابده دیورم که، بز بو حدیث دیدککیز عبارتی قران کریم که عرض ایدمهز: قران کریمك میزانی صغدررمی؟ فرمانلرینه مخالفت ایتمهزمی؟ ا کوده قران کریمك روحینه خلاف اولسه، هیچ شبهه سز رسول الله افندمزك حدیثی اولمایه چقدر. بو حدیثنی قرانگه عرض ایدهرگه باشلاسق قرانده گی توبسانده درج ایدلکان آیت لری کورمهز:

- (۱) شرع لکم من الدین ما وصی به نوحا و النبی او حیفا الیک و ما وصینا به ابراهیم و موسی و عیسی ان اقیهوا الدین ولا تقفروا فیه (شورا ۱۳)
- (۲) ولا تکونوا من المشرکین من الدین فرقوا دینهم و کانوا شیعا کل حزب بما لیدهم فرحون. (روم)

۳) ولانكفروا كالذین تفرقوا واختلّفوا من بعد ما جا
 هم البینات واولئک لهم عذاب الیم. آل عمران (۱۰۵).

۴) واعتصموا بحبل الله جمیعاً ولا تفرقوا (۱۰۳) آل عمران.

۵) ان الذین فرقوا دینهم وكانوا شیعالست منهم فی شی (انعام ۱۵۹)

۶) وان هذا صراطی مستقیماً فا تبعوه ولا تتبعوا السبل فتفرق

بکم عن سبیلہ ذلکم وصیکم به. (انعام ۱۵۳).

۷) ولا تمتازوا ففتشلوا وتذهب ربکم^۱ (انفال ۴).

مونه بو آیت لربك برنجسی، اسلام دینی دین عہومی اولوب،

دینی حقیلہ طوتارغه دینده اختلاف ایدشما سکه فرمان ایدہ در. ۲نجسی

دینده اختلاف ایدشوب تورلی منہیلرگہ بولنگان مشرک لر کبی او-

لهاگز دیو اختلاف وافتراق من منع ایتمشد. ۳) نچی آیتک «کیچمش

امت لر کبی اختلاف ایدشماگز، آکرده اختلاف ایدشماگز رنجنوجی

عذاب ایرشور» دیو اختلافک ملت باشنیہ فلاکت کیتورہ.

چکنی بیان ایتمشد. ۴) نچی آیتہ: بقون مسلمان دنیاسی قران

کریمگہ طوتنورغه وشول قرآن کریم قویغان دینک اختلاف ایدشما سگہ

فرہان ایدہ در. ۵) نچی آیت دین لرندک اختلاف ایدشوب،

تورلی منہیلرگہ بولونگان مز بلرجملہ سفدن اولوچلقنی رسول اللہ در نفی

ایده. بفاء علیہ رسول اللہ افندمز، اوزیک ملتینک، دین لرندک اختلاف

وافتراق ایتمش مشرک ملتی کبی اختلاف ایدشولرینہ سبب اولغان

«اختلاف امتی رحمة» دیکان سوزینی ملتینہ قالدروی هیچ ممکن دگلدر.

۶) نچی آیت ده صراط مستقیم اولان دین اسلامغہ ای یاررگہ باشقہ

تورلی یول لرغه کروب اختلاف ایدشماز که توصیہ ایدہ در. اختلاف

ایدشکان تقدیرده الله یولی اولان حق دیندن ایریلیشہ چقلری بیان ایدہ

در. ۷) نچی آیت «ملت اسلامیه فی اختلاف ایدشماز گہ بیورہ، اگرده

اختلاف ایدشماگز، ضعیفله نورسن، کوچگز بہر» دینر. بفاء علیہ

۱) ربیع سوزی اصلده ییل معاننده اولسده بو آیتده کوچ قوت معناسی مراددر. تلمزده یکتک ییللی
 زمانی دیگاندهگی ییل سوزی کبیدر. انزاعلاشما گز، ضعیفلا نورسن، ییل کبی دنیایی تسرائوردای شوکت
 وقوتکز بہر دیمکدر.

قران کریم قطعی نهیلری ایله اختلاف و افتراقنی حرام ایتمیشدر. فقط حرام اولدیغنی بیان ایبدو ایله گفه کیچمه مشدر، بلکه اختلاف، نه ایچون حرام، اولونک حاکمت و فلسفه لر نییه بزلره بیک آچق بیان ایتمیشدر: اول اللهنک دیننی طار اتو، اوز گارتودر: ۲) اختلاف شرک و کفر لک در. ۳) دینده اختلاف افتخار و کبرنی مستلزم اولوب باشقه منهدیه گی ملت لری تحقیر گه باعث اولاق، ۴) دینده اختلاف تورلی حزبه که بولنوب جامعه اسلامیه ننگ طوزویفه سبب اولاق ۵) اختلاف و تفرع ملته ضعیفک کوچسزک طوغدرب سلطه اسلامیه نی بقره چک، ۶) اختلاف ایدشکان ملت لرک باشینه عذاب، فلاکت هلاکت کلب یسکی کبی اسلام دنیاسینه ک باشیده ده هلاکت کله چکدر» دیو اختلافنک مادی و معنوی آچیع و قهرلی نتیجه لری اولاقغنی آیره، آیره بیان ایدیوله اسلام دنیاسنی اختلافن طیمشدر.

ایهدی سنه نبویه که کلساک، رسول الله افندمز بتون وقت سعادت تلمنده مطلقا کشیک نامنه اختلاف افتراقنک طامرنی یوق ایدر گه خدمت ایتمیشدر. قران کریمده اختلافن منع ایتمک نهی لرنی اسلام دنیاسی ایچنده بالعمل او گره تور گه اجتهاد ایتمیشدر. آرزغه بر اختلاف کورسه، شونوق اختلافنک قاپوسنی باغلامشدر. اختلافکه، باعث اولغان هر بر سببن منع ایتمیشدر (۱) «فانما اهلک النین من قبلکم کثرة مساؤلهم و اختلافهم علی انبیائهم» دیو اختلافنک هلاک ایده چکنی بیان ایدوب اسلام دنیاسینه اختلافن صاقلانونی توصیه ایتمیشدر.

ای الله بغه لری! بر قارنداش اولو گز، مسلمان مسلماننک قارنداشیدر «اللهنک قدرتی، یاردمی، جماعت، اتفاق ایله در» (یدر الله مع الجماعة) دیگان نصیحت دینیله اسلام دنیاسنی اختلاف ایده شازگه دعوت ایتمیشدر.

(۱) امام بخاری و مسلم حضرت لری روایت ایتمشدر.

ایمبى، مقدس قرآن شریفهز، اختلاف افتراقى مطلقا حرام ایتمش اولسه، رسول الله افندمز شول قرآن کریمنى بزلره اوگرمش الله ایلمجسى اولسه، قرآنکى قطعى صورتده حرام ایتمش منکر ایشینه رسول الله افندمز مرتکب اولورمی؟ «انما المؤمنون اخوة» دیو قرآن شریفکى توزمش اخوة عمومیه سنى بیهررمی؟ نصوص قرآنیه ایله حرام ایلمگان اختلاف افتراقده قارشى قانون توزبه قرآنکه تناقض ایتمی؟ «واعصوا بحبل الله جمیعا» فرمانلریله بتون اسلام دنیا سنى بر قارنداشلك که دعوت ایتمش ایکن، رسول خدا، الله نلکى دعوتینه قارشى حرکت ایتمی؟ اختلاف ایله قان در یاسینه باطقان تورلى قوم لرنى بر نقطه غه جیوب ملکى تورلى مشقتلر ایله میدانه کیتمش جامعه اسلامیه سنى طوزدر رغه یول آچار دای «اختلاف امتى رحمة» دیگان سوزى سویلمی؟ یوز مکلرجه اولغان شاکردارى حضورند اتفاق وعهوم قارنداشلك که دعوت ایتمک و بتون وجود لرنى ملتى ایچنک اتفاق، برلك، برله شدر که خدمت ایتمک پیغمبر، «اختلاف امتى رحمة» دیگان برسوزیله بتون پلاننى، بتون مقدس آماننى، بتون فدا لکنى هو ایتمی؟ هیچ ممکن دگلمر.

بز اسلام دنیا سى، اختلاف ایتمک: عقیده جهتمس اختلاف ایتمک سنى، شیعی، معتزلى، یزیدى، اسماعیلی کبى تورلى مذهبله بولندک فروع جهتمس، حنفى، شافعى، مالکى، حنبلى کبى تورلى مذهبله آیرلشدق. معتزله نامند اولانلر، اولزلى برطاقم هوائى مسئله لر ایله تورلى بولم لر که بولندیلر، شیعیلر ده مسئله سیاسیه نى دین وعقیده قاتداشروب یکر میس زیاذه مذهبله آیرلشدیلر.

ای اسلام دنیا سى! خدا حقى ایچون طوغروسنى سویله! الله نلکى ایتمش مقدس قرآنى، یا ایها الحنفیون! یا ایها الشافعیون! یا اهل السنة! یا ایها المعتزلة! دیوندلر ایندیكى وارمی؟ بوندلر این اسملر ایله تورلى

حزب که بولدورگه کم بیوردی؟ قراننگ قابو آیتی او گره نسی؟ رسول الله افندمزدن نیدماین حدیث رار؟ اولماسه، هیچ اوتانمزدن نه ایچون یا ایهاالذین آمنوا اندامقدسلرنی طاشلا یسگن آننگ بیورینه یا ایهاالذین آمنوا! دیه تبدیل ایلاس!

اختلافن نیفداین رحمت حاصل ایله دنگ؟ برمز باشنگ دورتنن برینه، 'یکجهزده بارچه سینه، اوچونجهزده باش اسمی اینلورلک قدرینه مسع قیلسه ده درست دیرنزاع ایبدشنگ، بوندن نه فائده ایتمک؟ حرمتلو آدم بالاسینگ یارادلش ماده اصلیه سی حقیق «بر منهب نجس، ایکنجسی پاک در نجس دکل در» دیو اختلافی ایبدشنگ؛ بوندن نه فائده حاصل ایتمک؟ نجس دیومز ایله محترم اولان آدمنگ وجودنی نجس ماده دن یاصالغان بر وجود دیو عالم انساننی تحقیر ایندک دگلهی؟ رسول الله افندمز وباشقه بارچه پیغمبرلر، رسول لر، شول ماده اصلیه دن یارادلغاچدن، اول ماده ده نجس اولغاچدن، سید الکوین اولغان رسول الله افندمزنگ، وجود مقدسلرینه وباشقه رسول لرک وجودشریقلرینه (العیاذ بالله) نجس اولوی لازم بولا دگلهی؟

اختلافنگ طوغدردیغی رحمت شولمی؟

هنقیلر شافعیلری اسنئنا مسئله سی ایچون تکفیره قدر واروب قزلرنی ازدواج درستمی؟ یاکه کتابیه ارمفرلنگ ایدیلوب نکاحلنورغه مکنمی؟ دیگان اختلافلر ایله فقه کتابلرمزنی طوللردق. حتی بعض لرمز «وصح نکاح الکتابیه لا الشافیه» دیودنک اویالمادق. ای مسلمانلر! بوندن نه فائده حاصل ایندک؟ هیچ! بلکه کون بکون آره مزده دشمنانق اوستردک، عهوم قارنداشلق یبلرینی اوزدک.

سفی، شیعی، یزیدی، معنزلی اسملریله عقیده جهتمدن آیرلشومزده نیفداین رحمت حاصل ایتمک؟ هیچ! بلکه عصرلرچه بتماز توگانمز دشمنانق لر حاصل ایندک. برمز یکجهزنگ قانونه باطدق. قانونی

بهر اشولر، میداننه کیتردک، نه قدری معصوم جانلر، علامه لر حکیملرمزی حبس لرده چرتدک، مو ایتدک، اسلامک یوزبفه قاره یاقدیق. شرقا وغربده شوکت وسلطنت سورگان اسلام مهلکت لریفی غریطه لردن یویدیق. ایشته بومه رحمت؟ عبادت بابینه کلساک، حنفیلر شافعیلره، شافعیلر حنفیلره نمازلره اویوب اوقو مکروهمی، درستمی؟ دیواختلاف ایتدک، نماز وقتلرنی ببله اوز کیفلمزه ایپار تورگه تورلی وقتلر تعینلهدک، حتی دین اسلامک نقطه مقدسه سی، عهوم قارنداشلکنک منبعی، «توحید: انجاده! اتفاق! انسانیت نامنه محبت!» دیورند آیدلگن مقدس طاوشلرک مرکزی اولان مکه مکرمده وار، هیچ شبهه سز کعبه معظمه یاننده دورت ییورده دورت منهدکه آیبرم محرابلر کوررسن که، اول دورت محراب، افتراق یوللری، اختلاف ثمره لری، تقاضع نتیجه لریدر. دیهک انجاده و اتفاقه مرکز اولغان کعبه معظمه یاننده دورت محراب تکدک، اسلام دنیاسنی دورت طرفه طاره تورغه یوللر حاضرلهدک، بتون بیر یوزندن الله نیک وکیللری اولوب کلگن ۷ یوزمکن آرتغرهق اهل اسلامک کوز آل لرینه اختلاف و افتراق قابول لرینی آچوب قویدیق. العیاذ بالله منبع اتفاق اولغان نقطه مقدسه نی عملی اختلاف ویستفکده سی ایتدک. اول زهرلی اختلافیله مقدس عبادت نامیلله مسلمانلرک روحلرینه امتزاج ایتدک!

ای اسلام دنیاسی! کعبه حرمتینه سویله کوز! دینی قارنداشلکنک منبعی اولغان کعبه معظمه بیزده اختلاف قاپولری اولغان دورت محرابک میداننه کلورینه قران روحی مساعدمی؟ امة واحده اولان اسلام دنیاسنی دورتکه آیورغه خدمت ایلر دورت امامک کعبه شریفه یاننده حاضر طورولرینه دین اسلام راضیمی؟ خاشا! بتون اسلام دنیاسنی بر قارنداش و بر جامعه اسلامیة تحقنک باشایه چک امت واحده ایقرب دنیاغه وداع ایتکن رسول الله افتمز بو کورن دنیا یه تشریف ایلر لرسه، کعبه معظمه یاننده

دورت محراب دورت امامك اولوينه راضی اولورمی؟ عصر سعادتلرنك جمعیت اسلامیة فی طاره تورغه سبب اولاقی مسجد ضرارنی یوق ایتمدردیکی کبی، هیچ شبهه سز بودورت محرابلرنیده بیهرتدررده فقط اسلام نامیله برگنه محراب ایدهر ایتمی. مونه اختلاف! مونه اسلام دنیاسی!

ایمدی مادام که بو «اختلاف امتی رحمة» دیگان سوزقران کریجهکه خلاقدر. اسلامك روحینه هسبتون قارشودر. قرانك عالی مقصدینه طابان طابانه ضددر. اسلامك غایه آمالینه مناقضدر. رسول الله افندمزك بتون تعلیمات نبویه سیننه خلاقدر. بنفاء علیه رسول الله افندمزك حدیثی دکلدر. بلکه اسلام دنیاسنی چرتور و بقرر ایچون کرتلگان بر موضوعدر. بنفاء علیه اسلام یوزینه قاره یاقغان «اختلاف امتی رحمة» دیگان حدیث موضوعنی دینی کتابلرمزدن چغاررغه تیموشدر. منبرلر محرابلرمزدن بو موضوعنی قروب سبروب توگارگه اولدهگی قالغان ایسلرنیده یووارغه لازمدر.

اوشانداق عالمك حدوث زمانی ایله حدوثنی اعتقاد، حسن قبح مسئلهسی، صفات واجب ذاتقه عینمی یا که غیرمی؟ یا که عینده غیرده دگل می؟ مسئله لری بتون عقیده کتابلرمزنی طولدرمشلر. بومسئله لرنی قران کریم میزانیینه طار تساق، هیچ برسی مسئله اعتقادیه دگل لری. فقط قران کریم نظرندن عالمنی مخلوق دیو اعتقاد فرضدر، حدوث عباره سی، حدوث زمانی اسم لری عصر سعادتدن صوثره اختراع ایلامش اصطلاحلردر. عالمك حدوث زمانی ایله حادث اولدیغنی اعتقادنی قران کریم فرض ایتمه مشسهده عالمنی حدوث زمانی ایله حادث دیمه. مش اسلام عالم لری بیله تکفیر ایلدیلر.

حسن قبح شرعی می یا که عقلیمی، مسئله سیننه هیچ بر مسئله اعتقادیه دکلدر؛ زیرا جناب حق هیچ بر یرده بزلره شرعی یا که عقلی دیو اعتقاد ایدهر که فرمان ایتمدکی یوهدر. بلکه ان الله یأمر

بالعدل والاحسان وابتأدى القريبى وينهى عن الفحشاء والمبتكر، قل ان الله لا يأمر بالفحشاء آيت لرايه الله نك فرمانى عدالت واحسان عه (حسن كه) مقارن اولديغى، نهى لى فحش وقبح غه مقارن اولديغى بى-ان ايله سكوت ايدلمشدر. اش بويله ايكن، حسن قبح نى شرعى ديكانلر «اهل السنة والجماعه» اسميله مدح ايدلوب «عقلى» ديمش فرقه سيك لعنت ايديلوب معتزله اولوب قالديلر. الله نك امرى حسن كه مقارن، نهى قبح كه مقارن اولديغى بيان ايدلمش ايكن، نزاع ايدش-وركه نهوجه وار؟

«صفات واجب ذاتقه باشقه مى؟ باكه ذاتك اوزيمى؟» ديو كويا كه حق سبحانه وعالى حضرتلرينى تشریح خانه يه كينر بده تحليل و تفهيش ايدومزنى ايمانك كاملگگن صانداق! الله نك صفات لرنى تورلى بولمكه بولمسه صفات ذاتيه لرنى سيگز يا كه بى ديو الله نك اوصاف عاليه لرنى چيكسز اولغان على اسم لرينى بر طار دائره و طقس غه صو-قمقن هيج بر انصاف ايتمه دك! الله تعالى اوزينك كلام مقدس لرنده رسول الله افندمز اوزينك مشهور و مقواتر حديث لرنده بزلره صفات واجب عين يا كه غير ديو اعتقاد ايدار كه فرمان ايتديلرمى؟ صفات ذاتيه سى سيگز كه ديديلرمى؟ هيج! الله نك كه و حقيقت لرى بلغمه ديكى كى اسم عاليار بى بزلره حقيه معلوم دگل لردر. الله نك حقيقتى چيكسز اولديغى كى كهالات الهى سى و اوصاف عاليه لرى چيكسز در-مونه بر مسئله لر، مسئله اعتقاد بده دن اوله اولر بيله بر ابر اسلام دنيا سنى طوز درر ايچون طور خدمت لى ايتمشلر، اختلاف افتراق دن عبارت بيوك ياره لى آهشلىر، بومزى ايكن چيمز كه هجوم و تجاوز ايتدررداى دىنى دشمنلىق لى ميدانه كيترمشلىر.

اوشانداق الله نى كوز ايله كورو ممكن مى بوقهى؟ مسئله سيده اسلام دنيا سينك باشينى قايفاتمش: معتزله. اهل سنت كى تورلى

فرقه لرگه بولنورگه، ملت اسلامیه ایچنده دینی دشمنانق اوسورگه بول
 آچمشلار، حال بوکه بو مسئله ده مسئله اعتقادیه دکل در . چونکه «اللهنی
 کوررز» دیو اعتقاد ایدهرگه هیچ برفزمان الهی یوقدر . هر ایکی
 فرقه نك دلیله لری قیکشرلسه، تحقیق میزانیته صالحه، ادراک بالبصر
 والبصیره آگلاشیلسه، نزاعلری نزاع لفظیدر . هر ایکی طرفکده
 کیتومش دلیل لری اولسه ده برسینک دفعه واسفی گنه اثبات که یانفی که قطعی
 دلالت لری یوقدر . شولای اولغاچدن بومسئله ده مسئله اعتقادیه دن دکل در .
 شولایوق حرام رزقی دکل می؟ مسئله سینه مسئله اعتقادیه دکل در .
 البته، افتراق و نزاع که یول آچودن باشقغنه هیچ فائده سی اولمامشدر .
 وامن دابة فی الارض الا علی الله رزقها (هود - ۶) نص لری وار
 ایکن رزقنی حلال که گنه خصر ایدهر که نینداین دلیل وار؟ حیوانلرک
 ییدبغی نجس لری بیله شارع طرفندن رزق دیو یاد ایلدک-دن
 صورته «ش-رعاً رزق نینداین معفاده استعمال ایدیله؟» دیو نزاع
 ای دشونک هیچ فائده سی یوقدر . بیگوره که الله نك بیانندن صورته بیان
 ازله وچیلک عبث در .

اوشانداق تکلیفی به لایطاق (یعنی بینه لرك طاقتی یانمه کن
 وظیفه ایله الله نك تکلیفی ایدری) درست می یا کی دکل می؟ مسئله سینه
 عقیده کتابلر می طولدرمش و اسلام دنیا سنیق تورلی مذهبلرگه آیرمش،
 اختلافی افتراقغه بول آچمش مسئله دندر . حق سبحانه و تعالی نك
 «لا یکنفی الله نفسا الاوسعها» دیگان مقس خصر جلیل لریفه قاراغانه
 قران نظر نك تکلیفات الهیه مطلقا وسع که مستفیددر . وعلی التین
 یطیقونه فدیة طعام مسکین دیو طاقت مرتبه سفک اداء ساقط اولوب
 یسر و سهولت نیگار لریفه بنابر خصت ایلدیلکی نص قرانی له ثابت در .

بفناء عليه وظيفه دينيه لرنى اوتوا فقط وسع كه مستند در. (*) طاقت كه مستند دكل در. بو ايسه، قران كريم ايله ثابت اولمش حقيقت در. شولاي اولغاچدن تكليف بمالايطاق نك و قوعسى ممكن مى؟ يا كه امكانى وارمى؟ ديكان عباره ايله بو مسئله نك عقیده كتابيه درج ايدلشى اساسيله قران شريف روحينه خلاف در. بيگره كه تكليف بمالايطاق درست، حتى واقع در ديكان قضيه نى عقیده اسلاميه دن سانوا قران نامنه جفايت در. زيرا تكليفات دينيه بمالايطاق دكل در، آنچه بالوسع در، لايلكى الله ففسا الا وسعها.

«قران مخلوقه ياكه مخلوق دكل مى؟» مسئله سيده عقیده اسلاميه دن سانالورغه موافق دكل در. زيرا جناب حق ك قران كريمنده بونى اعتقاد ايدهر كه فرمان اينديكى بو قدر. رسول الله افندمز كنده بو حقدده قطعى امر و وصيت لرى بو قدر. شولاي اولغاچدن بو مسئله عقیده اسلاميه دن دكل در. مع هذا بو مسئله، اسلام دنيا سلك بيوك واقعه لر ودهشتلى مصادمه لر ميدانه كيتر مشر كوب محترم اسلام عالهارى بو حقدده زندقه كفر كله لرنى ايشتمش لردر. اسلام دنيا سى ايجنده اختلاف افتراقغه يول و صز قلر آچلمش در.

تفضيل البشر

اوشانداق «كشى آرتقى ياكه فرشته مى»: مسئله سيده مجرد دليل ظنى

(*) طاقت، صوك قوه، آفتق كوچ مناصنده در. محترم ليث حضرت لرى «الطوق الطاقة اى اقسى غايته وهو اسم لمقدار ما يمكن ان يفعله بشقة منه ديو بيان ايقمش در. وضع صعه بول كي كمشك مناصنده در: وضع كر صيه السنوات والارض، والله واسع عليم، لينفق نوصعة من صعته و صحت رحمة كل شى، الم تكن ارض الله واسعة فلها جروا فيها. قسقه سى: وضع ماده لرك افاده صينه قاراغانده بيورلش وظيفه نى ادادن كوچ وقوتك آرتوب قالونى آكلات در. طاقت، بتون وظيفه نى اوتاوكه بارچه كوچنى احاطه ايدهدر. وظيفه دينيه لر، وضع كه مبنى اولوب وظيفه دينيه نى اوتاودن وقت لرمز كوچلر منز آرتوريلوب قالدرلش در. اگرده وظيفه دينيه نى ادا ايدر بارچه كوچ وقوتلر منزنى احاطه و صميماب ايدهر نك اولسه ادا واجب ايدلمه مشدر بلكه رخصت ايدلمش در. بناه عليه بارچه وظيفه دينيه نى ادا وضع كه بناه ايدلمش در. شولاي اولغاچدن «تكليف بما لا يطاق» مسئله سيده عقیده كتابيه دن چقارلورغه و قدر.

دوهم ايله مسئله اعتقاديه دن صانالمشدر. مسئله^۱ اعتقاديه دن اولوى دكل، مسئله علميه دن بيله اولورغه موافق دكل در. بلكه مسئله وهميه در. فرشته لر يرشارينه وحى كيترديلر: پيغمبرورسول لره استاذلىق ايتدیلر؛ الله تعالى كه هيچ بر حالده عصيان ايتمه يلر؛ فطرى و طبيعى صورتنده خالص الله غه عبادت ايدلر. ازلا و ابدا الله امرينه بوى صونه لر. كنه و حقيقت جهتمنن قوه^۲ مقدسه لر، جوهر نورانيلر. بويله اولدقلر يمه قران كريم وسنة نبويه گواهدر. كشيلىر، بونك كيروسيدر: كشيلىر فطرت جهتمنن نادانلر، (والله اخر حكيم من بطون امها تكملان تعلمون شيا^۳) اوزلرينى تعليم ايدوچى مقدس استاذلره محتاجلر؛ جبر و ظلم لريله بتون بير يوزينى بويايلر، فرشته لر اوگرتكـان مقدس دين روحى اولماغانده قان نوگوچى يرتقيج حيواننن بيله ظالملر، الله امر ينه قارشو حركت كه ميال لر، دائما كفران نعمت ده لر، شكران نعمت ده اولولريده وقتليغنه در. ايكي ركعت نمازنى بيله رياسز اوقادىكى يوقدر. بتون عبادتى حركت ميغانيكيه قبـيلندن در. سادام كه اش بويله در، بس كشي اوزينى « فرشته دن آرتق من » ديكان كبر و غرـورنى عقيدة كتابنن يوق ايدهر كه نيوشدر. البته انـسان محترم در. مقدس قرانمز بيانيله مكرم در فقط، دينمز كشيلى همان كشي طانيدر ايزكو وپاك جانلى بنده لرنى فرشته لر درجه سينه ترقى ايدمده در. لـكن اسلام دينى، هيچ بو زمان كشيلى فرشته دن آرتق ايدو يا كه الوهيت درجه سينه كوئارو كبي باطل اعتقادن پاك در. فرشته لرك آدم كه سحر ايدوى، آدم دنيا سينه (آدمك جزئياتنى علمى سايه سنه) قوه لرك اظهار انقيادنن عبارتدر. و علم آدم الاسماء، فاذا سويته و نفعه فيهن روحى آه آيت كريمه لرى بوگنا شاهدلر در.

كرامات اوليا.

اوشانداق «كرامات اوليا حق» دىگان قضيده ايمان وعقيده كتابلرمزده مسئله اعتقاديه دن صانالمشدر. حال بوكه بومسئله بستون نيگزيله عقيده اسلاميه روحينه خلافسر. زيرا مسئله اعتقاديه مطلقا قطعى دليللر ايله ثابت اولمش وشارع طرفندن اعتقاد ايدلوى فرمان ايدلمش حقيقت در. كرامت حسيه لر، هر قايسى خبر واحد ايله ثابت اولان مسئله ظنيه لردر. هم مسئله اعتقاديه لر روحنى سعادت ابديه كه ربط ايدهر اساس، ودين روحلر يدر. كرامت لرك، دىنك حقيقتنى اثبات ايدهر كه ديا كه دىنك علويتنى تاييد ايدهر كه هيچ برمناسبتى يوقسر. بىكره كل اسلام دينى، اوزىنك حق بردين الهى اولديغنى اثبات ايدهر ايچون هيچ بر معجزه حسيه نى دليل ايتمه مشدر. بلسكه معجزه حسيه صورغانلرى رد ايتمه مشدر. عقلى؛ طبيعى، علمى اولان آيت علميه لر ايله دين اسلامك حقلقنى ميدانه قويوشدر. حتى معجزه عباره سييله هيچ بر نرسه نى قبول ايتمه مشدر. بلسكه صوك درجه علمى وعالى اولغان «آيت-دليل» عباره سييله گنه قبول ايتمشدر. معجزه حسيه،^(۱) كرامت حسيه كى نرسه لركه التفات ايتهادكى، اسلام دىنك باشقه دين لرك پارچه سنندن بلفد ويوقارو اولديغينه دليل وشاهددر اساسلرى طبيعى، علمى، عقلى بر نيگزه قورلمايچمه، كرامت، معجزه حسيه كى امور وهميه وخياليه ايله بئاء ايدلگان دين لرك كون بكون درجه لرى توشه واردىغى، علم و مدنيت آرتقان صايون قدر وقيمت لرى يوغالا واردىغى، هم كيت كیده هيچ بر قدرى قالمايچغى، بوكونده كى علم و مدنيت حر كفتنن كورنوب طورمش حقيقت لردر.

بئاء عليه قرآن شريفى توزومش دين ده كرامت دىگان نرسه نك اسمى يوقسر. اسهيه هم عقيده اسلاميه دن صانالويده عصر سعادتسن

(۱) اصراء سوره سيئه ۹۰-۱۱۰ آيت لركه قاره لسون. معجزه حسيه نى قرآن شريفك قبول ايتما دىكنى

صوڭ، ميدانه كيتراشمس بر بدمت نرسه در . اسمي و حقيقتي جناب حق طرفندن هم رسول الله افندمز جهتندن - طانلها ماش بر امر بدعتك عقيده اسلاميه دن اولوي مهسكن دكل در . بديگره كك كرامت كبي نرسه . لره اعتماد و استناد ايدله ماش بر دين مقدسك قستيني بوند اين شيلر ايله قاره يتيق، اسلام نامفه جنابت در .

اي مسلمان دنيا سي! الله حقينه سويله! بزم كرامتچي ايشانلرمز، كرامت صانوتچي صرفيلرمز، كوكلره آشالر، يدي اقليم گزه لر، عرش گه عروج ايدلر، الله ايله ياشرون مفاجت ايدلر . بر شيخ مريديله كه مه سز نمازلق ايله در يادن كيچك مريدي «يا شيخم مدده ديوار ديقه . در ياغه باطما مشلر، نه وقت مريد، بناك شيخم كبي نه ايچون الله آدون ذكر ايتما يم، يا الله!» ديو اللهك اسم عاليلرني ذكر ايدلر كه باشلا ديغي كبي صوغه باطه لر ... يا كه بد دعا ايدلر ده كشيلا رك كوزلرني صوقر ايدلر، يا كه فقير ايدلر يا كه آياق سز قالدره لر، ضيفي ايدلر ... كبي حكايه لر ايله اسلامك پاك مقدس روحلر يفه زهرلر ساچلر . عجب! بزم كرامتچيلرمز عرش كه آشالر ايكن، نه ايچون هوا كيمه سي وظيفه سون ايتمه يورلر؟ نه ايچون هواغه اوچوبده دشمان عسكرنى كشف ايدلر ك اسلام فائده سيفه خدمت ايتمه يورلر؟ پراخود سز فقط نمازلق ايله ديگنگزدن كيچر كرامتينه مظهر اولغاچدن نه ايچون نمازلق ايله فلوط خدمتنى ايتمه يورلر؟ يوقسه ملننك كو - زون صوقر ايدو، آياق سز قالدرو، ضيفي ايدو كبي بخت سزلك ايدوني اسلام نامنه شرف صانايورلرمي؟ اسلام دينغه بددعا ايدو - چلك مهنوع اولوب رسول الله افندمز «الاهم اهد قومي فانهم لا يعلمون» ديو لك آغر جفا و ظلم كورديكى زماننده كافرلره بييله از كو وخير دعالمز قيلمس اولديغنى بله طور بده انصاف ايدلر كه وقت كلمه ماش؟ «يا شيخم مدد!» ديكانده صوغه باطمه مشلر ده، «يا الله!»

دیو حق سبحانه و تعالیٰ نذک اسم عالیقدرنی ذکر قیلغاندن صوغه باطه باشلامش دیمک الله نذک اسم عالیقدرنی تحقیر، شیخ اوزینی الله تعالیٰ دنه یوقارو درجه گه کوتارو دگلمی؟ الله دن استمداد بیرینه عاجز بنده دن استمداد واستعانه ایدونی تاقین ایدو توحید اساسینه خلاف و قطعاصرام اولغان شرک که یول آچو دگلمی؟ ایهدی، دین اسلامنی تحقیر ایدرگه، توحید روحندن چغاررغه، الله نذک دینیینه مخالف ایدرگه، دینم نذک قدر حینیتینی بتررگه خدمت ایدرچک بو مسئلهنی مسله اعتقادیه دن حساب ایدرگه نینک این ایمان ایله راضی اولورسن؟

اماملق - خلیفه لک.

عقیده کتابلر مزده اماملق - خلیفه لک مسئلهسی بک زور ادرن طوتمشدر.

«خلیفه لک قریش گه خاصدر» دیوقرار ویرلمش، بوقرار ویرلمش مسئله، قطعی دلیل لر ایله ثابت اولماسه ده، شرق و غرب بیگی اسلام دنیا سینه نذک جانینه بو مسئله بیرله شمش. بیرله شوین بصیرتسز، مجرد تقلید ایله گنه اولمش، مسئله اعتقادیه قطعی دلیل ایله ثابت اولوب اسلام دنیا سنی بر نقطه غه بیارغه تیوش ایکن، بومسئله، اسلام دنیا سنی، سنی شیعی اسمیله برسی بر سینه قارشو حرکت ایدوچی ایکی بیوک فرقه گه آیرمشدر. لکن، بو مسئله، نه قدری بیوک اولسه ده، عقیده اسلامیه دن صانالسه ده، «خلیفه لک قریش گه در» دیو قرار ویرلسه ده، بتونلای خلاف حقیقت در. قران کریم میزانیته و دین اسلام نذک روحینه خلافدر. «خلیفه لک قریش گه در» دیو دین نامه ویرلگان قرار قدری، دین روحینه خلاف بر مسئله یوقدر. مسئله اجتماعیه دن خلافت مسئله سی قدری یا کیش آگلاشیلوب دینی جهتن جامعۀ اسلامیه نی آستون اوسنکه کیترگان مسئله بک سپرا کدر. «خلیفه لک قریش گه در»

دیگان مس... مله، «قطعاً دین روحینه خلافت در» دیمیم. بوگادلیل لرم:
(۱) حق سبحانه و تعالی آدم دنیاسنی پیریوزینه خلیفه ایدوی،
فقط علمی سایه سنک اولدیغنی بقره سوره سنک بیان ایتمشدر. و علم
آدم الاسماء، فلما انبأ هم باسمائهم آء.

(۲) طالونک پادشاه اولوب تعیین ایدیلوی، استحقاقی، علمی
کوچی و صلاحیتی سایه سنک اولدیغنی بقره سوره سنک ۲۴۷ آیتک بک
آچق آکلانامشدر. (ان الله اعطیہ علیکم وزاده بسطة فی العلم والجسم
والله یؤتی من یشاء).

(۳) جناب حق، «وجعلناکم شعوباً وقبائل لتعارفوا» قول مقدر لریله
نسل و نسب جهتمدن اولان امتیازنی بتروب تورلی نسل و قبیله گه بولنوفقط
معارفه اوچون اولدیغنی بیان ایتمشدر.

(۴) «ان اکرمکم عندالله اتقاکم» آیت کریمه لریله امتیاز فقط
علم و تقوالق سایه سنک اولدیغنی بیان ایتمشدر. «یرفع الله الذین
آمنوا منکم والذین اوتوا العلم درجات» نص لریله الله تعالی یوقارو
درجه گه کوفارونی ایمان و علم اهل لریفه قیلمشدر. شولای اولغاچدن
پادشاه، امیر، امام، وزیر لک کبی بیوک درجه لر گه ترقی ایدوگه فقط
علم، حکمت لی اولوچیلق اساس ایدلمشدر. نسب که اعتبار ایدلمامشدر.

(۵) حضرت یوسفک عزیز مصر اولوی، مجرد علم و حکمتی سایه سنک
اولدیغنه یوسفی سوره سی شاهیدر.

(۶) داود و سلیمان علیهم السلام حضرت لری نیک تخت و سلطنت
ایاسی اولوچلقلری، مجرد فضیلت و حکمتلری سایه سنک اولدیغنی
مقدس قرانمز ایله ثابت حقیقت لردن در. بفساء علیه قران شریف
قاشفنه خلیفه - امام اولوچلق هیچ بر نسل گه خاص دکلدن. بلکه
مجرد علم ایاسی و حکمت سیاسی گه آشنا اولو لازم ایدلمشدر. آنه!
اول ذات محترم نلهسه نیتد این قومن، نلهسه نیتد این صنفدن اولسون!

(۷) رسول الله افندمز حضرت قاری «وشاورهم فی الامر فاذا عزمت فتوکل علی الله» فرمان الهیله اوزینک حرمتلو صحابه وملت اسلامیه سیه کیگاش واستشاره ایله اداره ایدهرگه بیورلمشدر. پیغمبرمز اوزی، کیگاش واستشاره یولیه اشنی اداره ایدهرگه بیورلغاجدن ملتنگ شور طریقله اشلرنی اداره ایدهرگه بیورلوچلقلری بطریق اولی در.

(۸) اسلام دنیاسینهک دائما سعادت وبخت ده یاشاوی، حیاتلری، کیگاش ومشاوره یولیه اداره ایرلرند اولوچیلقی، سوره شوراده ۳۸ نجی آیتک «وامرهم شوری بینهم» کلام مقسلسریله اشاره ایدهمش و آکلانلمشدر.

۹، حق تعالی، «ان الله یامرکم ان تؤدوا الامانات الی اهلها و اذا حکمتکم بین الناس ان تحکموا بالعدل (نساء ۵۸) آیت کریمه سیه، اسلام دنیاسینه، مطلقا امانت نی اهلیزه اوتارگه، حکمدارلق ایتمیکن کشیلک اسمینه عدلک طوغریلق ایله حکم ایدهرگه امر وفرمان ایتمشدر. صورته «اطیعواالله واطیعوا الرسول واولی الامر منکم، فان تنازعتم فی شیء فردوه الی الله والرسول (نساء ۵۹)» فرمان الهیله، عدلک و طوغریلق ایله حکمدارلق ایدهر، ایچون دورت اساس، بیان ایتمش. هم شول دورت اساس اوزره یاشارگه اسلام دنیاسینه توصیه ایدهمشدر. اول دورت اساس: برنجیسی اطیعواالله فرمانی ایله ثابت اولان قران در. ۲نجیسی واطیعوا الرسول دن مراد اولان سفت نبویه. در، ۳نجیسی واولی الامر منکم دن مراد اولان ملت طرفندن اش و اداره طابشرلمش وکیل لریک اجماع وقراریله توزلمش قانون ونظام، ۴نجیسی قران وسنه نبویه روحینه موافق اولان نظر واعتباردر. قران ده قطعی صورته بیان ایدهمش اساس قانون لر، حدودالله اسمیه اسمله نوب آنلرنی طاشلاو یا که خلافینه طاوش ویرو منع ایدهمشدر. لکن قانونلر عموم کشی دنیاسی اسمیه سویله نوب زمانینه، مصلحتینه، یرینه موافق صورته قانون توزو، اهل استنباطغه طابشرلمش هم

بوحقده اولوالامرگه حریت ویرلمشدر. اولوالامرگه چن علم واستنباط ایاسی یعنی علوم اجتماعیه گه آشنا و جمعیت بشریه ننگ حیاتی تآمین ایدر دای قانون توزر لک قوه و علم ایاسی اولسوی، لعلمه النین یستنبطونه منهم قول مقس لر یله مراد ایدلمشدر. قانونلری تطبیق ایدو وعمل گه قویوده «یرید الله بکم الیسر ولا یرید بکم العسر» قانون مقس لر یله یگل و آسانلق جهتی الله ننگ مرادی اولدیغی بیان ایدلمشدر. رسول الله افند مسزده ملت ننگ اشفی اداره ایچون عامل لر (گوبرناتور لر) کوندر دیکه ^۱ «یسرا ولا تعسرا» «یگل لک ایدرگز آغز لقی ایتماگز» دیو یگل لنگ یولیله قانون لری عمل گه قویارغه بیورمشدر. بناء علیه قران کریم بیانینه قاراغانده اسلام دنیا سی ایچون توزلگان حکومت، مطلقا «شورا» دن عبارتدر.

۱۰) و اذا جاءهم امر من الامن او الخوف اذاعوا به ولوردوه الی الرسول والی اولی الامر منهم لعلمه النین یستنبطونه منهم (نساء ۸۳) قول مقس لر یله عموم گه عائد مهم اشراک، اولو الامر دن عبارت اولان قانون توزوچی شورا هیئت ننگ نظر و تفتیش لر یله عرض ایدلور گه قیوشلکنی بیان ایتمشدر. هم من کور هیئت ننگ نظر و ملاحظه لر نمن کیچد کمن صور گه غنه اول مهم اشراک میمانغه قویلو یا که شایع ایدلور ننگ مصلحت اولدیغنی بزله او گره تمشدر. بناء علیه مسئله اجتماعیه ده عموم گه عائد مسئله لر ده هر کم اوز بلم یکن کبی حرکت ایدو چلک مصلحت دگل در، بلکه بوحقده شورا هیئت نه لائحه پرایکت لر تقدیم ایدیلوب شورا هیئت ننگ نظر و ملاحظه لر یله مصلحت عمومیه گه موافق صورتده حل ایدلوب چغوی تیوشدر. شولای اولغانچمن ملت ننگ اشفی اداره پرامام یا که خلیفه گه طابشر لمه مشدر. بلکه قانون توزوچی هیئت ننگ

۱) رسول الله افندمن؛ حضرت ابو موسی اشعری ایله معاذ حضرت تلریتی یمن گه والی ایدوب کوندر دیکه زماننده ایتمشدر. صحیح بخاری ۵ نجی ۱۰۷) صحیفه ده

نظر و اداره لرینه طابشر لمشدر. ایشته قران نظری بودر، قران گه اینانمش مؤمن لركده اعتقادی بودر.

(۱۱) (۱) «تجدون الناس معادن فخیارهم فی الجاهلیة خیارهم فی الاسلام اذ افقوها و جمون من خیر الناس فی هذا الامر ا کرهم له قبل ان يقع فیہ» رسول الله افندمز: «کشیلر معدن کبی قورلی اولورلر، هر حالده امتیاز علم ایله در. امیرلک کبی اداره اشینه اڭ موافق اشی، اوزی تلهب کر ماینچه بلسکه خلق تلاویله تعینله نمش کمسدر» دیمشدر. نسل و نسب جهتینه هیچ التفات ایتمه مشدر. امتیاز فقط علم ایله، حکومت اسلامییه بی اداره گه اڭ یاخشی کشی، تعیینلانو سببلی اداره باشینه کیچمش ذات در.

(۱۲) رسول الله افندمز، عبدالرحمن بن سمره مضر تلمرینه: (۲) «لا تسأل الامارة، فانك ان اعطيتها عن مسألة وکلت اليها، وان اعطيتها عن غير مسألة اعنت عليها». «امیرلکنی صورامه! زیرا صور اوگمن ویرلساڭ آڭا اوزک وکیل اولورسن، اگر صور ا ماینچه ویرامش اولساڭ، یاردم ایدلورسن» دیمشدر. یعنی «ملت طرفدن تعیین اید- لساڭ، الله یارده چڭڭ اولور هم ملت سڭا یاردمچی اولور» دیمکدر. مونه بو حدیث ایله، ملتڭ اشنی، ملت طرفدن تعیین ایدلمش ذات اداره ایدر گه، تیوش اولدیغنی آڭلاته در. هم ملت طرفدن قویلغان چاقده «افکار عامه وملت آڭا یاردمچی اولور» دیو حکمت و فلسفه - سفینه بیان ایتمشدر.

(۱۳) (۳) رسول الله افندمز امیرلکنی صور اغان ذاقلمره: «لانولی هذا العمل احدنا سائله ولا احدنا حرص عليه» یعنی حکومت اسلامییه منی اداره ایدر گه اوستقامش و آڭا هر یص اولمش کومه بی متولی اینهار بن» دیمشدر. بفاء علیه ملتڭ اشینه و اداره سفینه متولی اولوچلسق ملتڭ رزوی و تلاوی ایله اولوچلسق رسول الله افندمزڭ بیانلریله ثابت در.

(۱) صحیح مسلم ۲ جزء ۳۶۸ صحیفه. (۲) متفق علیه حدیثدر (۳) متفق علیه حدیثدر.

(۱۴) كانت بنو اسرائيل تسوسهم الانبياء كما هلك نبي خلفه نبي،
وانه لانبى بعدى، وسيكون خلفاً فيكثرون. يعنى يعقوب عهه بالالرينك
اداره لرنده پيغمبرلر سياست ايتديلر، هر پيغمبر اولديسه، آنك
ييرينه ايكنچى پيغمبر خليفه اولدى. بنمن صرك پيغمبر يوقدر. بنم
ييرمه خليفه لر اولاجق وكوبه يه چكلر ديمشدر. (متفق عليه) خيار ائمتكم
الذين تحبونهم ويحبونكم وتصلون عليهم ويصلون عليكم وشرار ائمتكم
الذين تبغضونهم ويبغضونكم آه (مسلم) اماملر (خليفه لر) كرك ائ
ياخشيره غى سز آنلرني وآنلر سز لرنى سودكسز هم سز آنلره وآنلر
سزه دعاء ايتديكى ذات لردر. اماملرك يمانره غى، سز آنلره وآنلرك
سزه آچو قونديغى كهمه لردر. ان امر عليكم عبد^و جمع^و يتقودكم بكتاب
الله فاسمعوا له واطيعوا (مسلم) «اسمعوا واطيعوا وان استعمل عليكم
عبد حبشى» آه «اگرده سزگه قولاغى كيسك اولان قل امير ايند
لس ده، الله كنايله اداره ايدر اولسه، اطاعت ايدكز، فرمانلرني
ط-كلائز» ديمشدر. بو خليفه لرده حكومت و اداره نى قران كریم ايله
بيورلش اساس و روحه موافق اداره ايتسه لر، آنلره اطاعت
ايدهرگه بيورمشدر. (قران كریمك كوستردكى اساس و روح ۸، ۹، ۱۰
دلئل لرده بيان ايدلمشدر) ديمك شارعه سز خليفه، امام و امير لرگه
قويشمن اولونى توصيه ايتمه مشدر بلكه حبشستنانن اولان قاره قلركن
(اگرده استحقاق اولورسه) امير اولونى درست كورمشدر.

(۱۵) رسول الله افتمز جنابلرى دنيا دن كيچك كرنك اوزينك
ييرينه خليفه بلكي لهاب كيمه دى بلكه قران كریم وسنة نبويه ايله
عمل ايدركه توصيه ايدوب دنيا دن كيچدى. ايمدى پيغمبر مرك امينه
توصيه ايتمش قران كریمك فرمانلرينه قاراغانك حكومت اسلاميه،
«شورا» دن عبارتدر. برامام ياكه خليفه ك اداره سفدن عبارت دگلدر
ايمدى رسول الله افتم مرك قران ايله توصيه سى، شوشى قران كریمك

کور ساندیکی قانون و حقیقت گه اطاعت ایدو ایله توصیه در بعض برلر، خلیفه لکنی حضرت علی گه توصیه ایتمش دیسه لرده درست خبر دگل در، حضرت عای رضی الله عنه ک بونداین وصیت نلک اولویفه قطعی صورته انکار ورد ایدوی بوگا دلیل در. هم حضرت عمرده عامه صحابه نلک حضورنده رسول الله افندمزک بو حقه وصیتی اولمادیغنی بیان ایتمشدر. بو حقه حضرت عمر و علی رضی الله عنهما لک روایت ایتدیکن حدیث لر، بارجه حدیث اماماری طرفندن قبول و روایت ایدلمشدر.

۱۶ رسول الله افندمز حضرتلری «واندر عشیرتک الا قرین» فرمان الهیلری ایتدیکن صوگره قریشلری طوبلا بهرق»^(۱) یامعشر قریش! اشتر و انفسکم لا اغنی عنکم من الله شیاء، یا بنی عبدمناف! لا اغنی عنکم من الله شیاء، یا عباس بن عبدالمطلب! لا اغنی عنکم من الله شیاء، یا صفیه: (عمه رسول الله ص م) لا اغنی عنکم من الله شیاء، یا فاطمه بنت محمد! (ص عه م) سلینى ماشئت من مالی، لا اغنی عنکم من الله شیاء» ای قریش جماعتی! اوزگرنی الله دن صانوب آل وگرن، بن الله دن اولاق نرسه دن سزی مدافعه ایدمه م، ای عبدمناف اوغللری! (باللری) بن سزی الله دن اولاق شیمن مدافعه ایدمه م ای عبدالمطلب اوغلی عباس! بن سنی الله دن اولاق شیمن مدافعه ایدمه م. ای صفیه! (رسول الله نلک عمه سی) بن سنی الله دن اولاق شیمن مدافعه ایدمه م. ای فاطمه بنت محمد! (ص عه م) تلادیکی مالی بلسن صور، الله دن اولاق شیمن سنی مدافعه ایدمه م.» دیو خطبه سویله مشدر. یعنی ای قریش جماعتی! یاخشی اشلوگرن ایله اوزگرنی الله طرفندن اولاق عنابلسن قوتقارگرن، صفی ونسب جهنمدن امتیاز یوقدر. منم سزه یاقن

(۱) امام بخاری حضرتلری ۶نجی جزء ۱۷ نچی ده صحیفه ده باب التفسیرده روایت ایتمشدر. امام ابو جعفر محمد بن جریر الطبری حضرتلری تفسیرنده ۹ نچی جزنده ۶۶-۶۷ صحیفه ده بو حدیثی داشت، و انفسکم من الله دیو و ابن عبد الاعلی حضرتیک ایکنچی روایتنده هم باشقه طریق ایله «انقنوا انفسکم من النار دیو روایت ایتمشدر. ترجمه و ایضاحده شوشی روایتلر دن آقباس ایله در.

قارنداش اولوچلغهم، بریگزه بنم آتا اولوچلغهم ایله سزی همایه، رعایه ایله همایه چکم، فقط هرکم اوزینی اوزی عمل ایله گنه خلاص اینچکدر» دیملر.

قریش خانملرنندن بر او جزاغه مستحقه اولورلق اشکه اوچرا- دیقردن سوکوره قریشلر قارنداشلرنی رعایه ایله حقیقته اسامه رضی الله عنه واسطه سیله رسول الله افندمزدن رجاء ایتمیشلر. رسول الله افندمزدن آنلره «^(۱) انما هلك من كان قبلكم انهم كانوا يقبضون الحد على الوضیع ویتروكون الشریف والندی نفسی بینه لوفاطمة فعانت ذلك لقطعت یدها» «سزدن اولگیلر، قوبانلره جزا ویردیلر، زاده لرنی جزاسز قالدردیلر. شول سببلی هلاک اولدیلر؛ جانم آنک الفته اولغان الله حقینه دییورم که، اگر فاطمه، شول اشنی اشلامش اولسه ایسی، قطعاً ایینی کیسهر ایتم» دیو جواب ویرمشلر.

یعنی منقرض اولمش ملقلرک هلاک اولوینه سبب صنفی امتیازگه رعایه ایلدولری اولمشلر؛ ایسی اسلام دیننه صنفی امتیازیوقدر. بنم قاشده کریمهم فاطمه (رضی الله عنها) وباشقه لر برابر در. اگر جزا ایدیلورگه نیوشلی اولدیغی فرض ایملسه آگاده شول جزانی ویرزم دیملر.

(۱۷) امام محمد بن جریر الطبری حضرتلری تفسیرنده رسول الله افندمزدک « لیس لاحد علی احد فضل الا بدین او عمل صالح » ان الله لایستلکم عن احسابکم ولا عن انسا بکم یوم القیامة، ان اکرمکم عند الله اتقاکم ^(۲) «هیچ برکشینک ایکنچی گه آرتقلقی بوقدر. فضیلت فقط دین ویاخشیش ایله گنه در. قطعاً، الله قیامت کوننده حسب ونسبلر کزدن صورمایه چقدر. چونکه الله قاشنده اک حرمتلوکز اک تسقوا کزدر» ^(۳)

(۱) امام بخاری حضرتلری حدود بابنده روایت ایتمیشلر.

(۲) انما یشی الله من عباده العلماء نظم جلیلیته قاراغانده ان اکرمکم عنداه اعلمکم دیمک

حدیث لرنی روایت ایله در. ایله یوقار وده سویلانمیش حدیث لر گه قاراغانده رسول الله افندمزك اوگره تمش دیننده بقون کشی حقوقه تیگزدر. صنفی امتیاز فقط یاخشی عمل ایله در. دینی قانون و حکم لر حضور نك هیچ بر رعایه و امتیاز یوقدر. درجه دهده تیگزدر در. حقوقه ده تیگزدر در. شولای اولغاچمن، امیرلك خلیفه لك کبی درجه گه ایر- شور که هیچ بر صنفی ونسبی امتیاز یوقدر. ملتک انک حرملوسی اولاچق خلیفه، امیرلك کبی درجه گه ترقی ایله، آنچق مطلقا علمک نهره سی اولان ققوا و عمل ایاسینه عائددر. اول علم فضیلت ایاسی نلاسه فار- سیدن نلاسه تورکنن اولسون!

۱۸) رسول الله افندمز حضرتلری حق سبحانه و تعالی طرفندن « و شاورهم فی الامر » دیو ملتینه اورنك اولسون ایچون ملتینه کیگاش و مشاوره ایله اشنی اداره ایله که فرمان ایتمیشدر. رسول الله افندمزده عموم حالینه تعلقلی اشلرنی ادارهده ملتینه کیگاش ایله اداره ایتمیشدر: احد واقعه سنده مدینه منوره دن چغو، چقماو حقیقه صحابه لر گه کیگاش ایتمیشدر. کوب طاوش چغارغه اولدیقندن سوگره احد طاعی یانینه صحابه لر ایله بر ابر چقمیشدر. بدر اسیرلری حقه ملده کیگاش ایتمیش، صحابه لر فکرلرنی بیان ایتمیشدر، حضرت عمر ایله حضرت ابوبکرک فکرلری برسی بر سینه قارشی کلوب هر ایکی فکری باقلاوچیلری مسئلهنی بایطاق اوز ایتمیشدر. انک آفتقه حضرت ابوبکرک فکری مصاحبت کورلمش پیغمبرمزدده وفاق کورمش، بس کوب بچیلک ایله قرار و برلمش. اوشانداق افک واقعه سنده صحابه لر گه کیگاش ایتمیشدر. باشقه بیوک واقعه لرده همانک ملتینه کیگاش ایتمیشدر. رسول الله افندمزك صوکنده ملت طرفندن بل گلانمیش خلیفه لرده حکومت اشنی هر قایوسی « شورا » اصولیله اداره ایتمیشدر. دیهک

اداره ننگ «شورا» اصوليله اولوچيلقى الله ننگ فرماتى و رسول الله ننگ سفتى هم خلفاء راشدين ننگ سفتى ايله ثابت مقيقت در.

۱۹) مکه نى فتح صوئفده بتون مکه ليلرک هم بيش اون مکتلرچہ اسلام عسکرين ننگ حضورنده رسول الله افندمز سويله مش خطبه سنده: «يا معشر قريش! ان الله قد اذهب عنکم نخوة الجاهلية وتعظيمها بالا باء، والناس من آدم و آدم من تراب» اي قريشلر! نادانلىق زماننده اولغان تکبر لکسکيزى، با بالر ايله الوغلان و چاققننى الله قطعا بتردى کشيلر آدمندن، آدمده توپراقندن در. «ديمش يعنى صنفى امتياز يوقدر، نسلگه اعتبار يوقدر. نسل جهتمندن اولغان امتيازنى دين اسلام بترمشر؛ چونکه بارچه کشيلرک توب مادهسى بردر. بس هر برکشى حقوقده تيگزدردر. ديمشدر. صوگره رسول الله افندمز «ان اكرمکم عند الله اتقاکم» آيت کریمه سنى اوقوب امتياز فقط علم و فضيلت ايله گنه اولديغنى بيان ايتمشر.

دخيمه رسول الله افندمز وداع حجه: «ايها الناس! ان ربکم واحد، وان اباکم واحد، کلکم للادم و آدم من تراب، ان اكرمکم عند الله اتقاکم، ليس لعربى فضل على عجمى الا بالقوى. الاهد بلغت؟ اللهم! اشهد، فليبلغ الشاهد منکم الغائب»، اي کشيلر! ربکيز بردر، آناکيز بردر، بارچه کيز آدم بالا سيسز، آدم توپراقندن ياراد لمشر. الله قاشنده ائ هر منلوره ککيز ائ تقوارغکزدردر. عرب ننگ عجمکه آرتقلى يوقدر، آرتقلى آچق تقوالقى ايله در. ايا ايرشدر دم (آئلا ترم) مى؟ اي الهى! گواه اولوگ! ايمدى سز مسلمانلردن حاضر اولغانلر بونده حاضر اولماغانلره ايرشدرکيز، ائلاکيز» ديمشدر.

مونه رسول الله افندمز، ائ صوئغى حجه - بتون اسلام ملقى ايله کورشو و داعلاشو حجه - يوز مکتلردن آرتق صحابه لر ننگ حضور - رنک صنفى امتياز يوقلغنى اعلان اينمشر. مطلقا عربلرک عجم تورك کي باشقه قوم لرگه آرتق حقوقه مالک اولما ديقلر نى بلکه هر قايوسى

حقوقى تېگىز اولديغىنى (حكمت و فلسفه لىرى بىيان ايله) بتون دنياغه انسانيت اسمنه اعلان ايتمشىر. هم امتياز، فقط علم و فضليت ايله گينه اولاجغىنى اعلام ايتمشىر. شوشى مقدس حقيقت لىرى قيامت كه قىبرى كله چك اسلام دنيا سىينه ايرشدى روتى - « فليبينغ الشاهد الغائب منكم » ديگان فرمانلىرى ايله مجلسك حاضر اولغانلره - فرض ايتمشىر. شولاي اولغاندىن « الائمة من قريش » ديو صنفى امتياز و يىروب قريشك خاطرلى ايجون بقون اسلام دنيا سىينه اعلان ايدلمش حقيقتىنى قربان ايدوى هيچ ممكن دگلدىر.

(۲۰) رسول الله افندىمىزك روح مقدس لىرى دار بقايه ارتقا ايتدى بىكىن سوكره مدينه منوره ده بارچه صحابه لىر طوبىلانمش لىر. خليفه سايلارغه كيكاش ايتمشىلار، هر قايروسى فكر و ملا غظه لىرى اورطاغه قويمشىلار، حضرت عمر رضى الله عنه اوظون وجدى خطبه سويله ب خليفه لك كه ابوبكر الصديق حضرت لىرىنىك سايلانوى تيموش اولديغىنى تورلى وجه لىر ايله بىيان ايتمشىر. صحابه لىر خطبه نى گوزهل سورنده طكلامشلىر، حقيقتىنى آكلادقون سوكره حضرت ابوبكرنى خليفه لك كه سايلاب بيعت و يرمىلىر. حضرت ابوبكرنى خليفه لك كه سايلارغه خانملرده فاتناشمشلىر، مكر رسول الله افندىمىزك كريمه مباركه لىرى حضرت * فاطمه، طاوش و يرمه مشى، هم حضرت على ده باشده راضى اولمه مشىر. لىكىن بتون صحابه لىرىك طاوشىنه قاراغانده اوچ دورت طاوش تائىرسز قالمشىر.

سوكره حضرت ابوبكر الصديق جنابلىرىك دنيا دن كوچه چكى آكلاشلىق يقىن سوكره امضا اصوليله حضرت عمرنى اوزىنىك يرينه خليفه لك كه سايلانمشىر. حضرت عمرده جاني طرفدىن جنائيت ايدىلدىكىن، آخرت كه كوچه چكىنى سىيزدىكىن سوكره، ايكى قاطلى سايللا اصوليله

* حضرت فاطمه سايلمار فىكرنده دوام ايدىمىزك رسول الله افندىمىزنى آلتى آيدىن سوكره وفات ايتمشىر. بوندن سوگ حضرت على حضرت ابوبكرنى سايللاوغه طاوش و يرمىلىر.

خليفة صايلرغه توصيه ايتمشلر. برنجي درجه گه كهلارنى صايلرغه هوا ق اولديغنى ملت كه عرض ايدرك آلطى كشيدين مركب برهيمت شورا كوسترمشدر. (۱) ياشك الوغلق هم رسول الله افندمرك كياوى اولوچلق شرفله مهتاز اولغان حضرت عثماننى هيئت شورا نك كوهره گى ترجيح ايتديكندن خليفة اولوب صايلانمشدر. حضرت عثمان شهيد اولديقتن سوگره امويه لرك مكر و حيله لرى واسطه سيله ملكك طاوشى ايكيگه آيرلمشده كوپچيلك همانك حضرت على طرفك اولديغندن حضرت على خليفة اولارهق صايلانمشدر. سوگره معاويه نك حيله و مكرى و - عمرو بن العاصك دسيسه سيله قران كريمك فرمانلر ينه ظلم ايدلى. صايلو قانونلرى بوزلى. شورا فرمانلرى پرتلى مقس قرانمرك كورستمش صراط مستقيم لرى آستى اوستك كيترلى. بر كشيك مفعت شخصيه سى ايچون مقس اسلام قانونى قربان ايدلى بودسيسه قيامته قدرى اوگالمازلق صزقلر آچدى، ملت اسلاميه ايچك اولان عموم قارنداشلك يبلرنى صارصتى، ملتى تورلى فرقه گه آيردى. اعتقاد و سياست جهنندن تورلى منهلر ميدانه كلوب انما المؤمنون اخوة، ولا تفرقوا، آيتلرى آياق آستك طاباطالى، ايزلى. ايشته بونلر تاريخ ايله ثابت حقيقت لردر.

بنا عليه صحابه لى، حكومت اسلاميه گه باشلق ايدك خليفة نك ملت طرفندن صايلانوب تعين ايديله چكفه قرار ويرشلى؛ شونك ايچونك دورت خليفه نى صايلاب تعيين ايتمشلى. البته اصحاب رضى الله عنهم و حى دورنك اولديقلرندن قران كريم و دين اسلامك روحنى و حقيقتنى چن چنينه آگلا ديقلرندن ايچون بويله صايلو اصوليله حكمدار تعيين ايتمشلى. خليفة لرده ملت اسلاميه ايله مشاوره و كيكاش ايندو اصوليله حكومت نى اداره ايتمشلى. افكار عامه نى اك برنجى كوز اوگنك طرفتمشلى. ايرلر

(۱) آنلر حضرت على، عثمان، عبدالرحمن، سعد، الزبير بن العوام، طلحة بن عبيدالله جنابلر بدر. (ابو اثير)

و خانملرده حکومت و اداره تشکیل ایقوده قاتناشەمشلر. ایشته قرانك كوسترمش حقیقتی بودر. حکمدار - خلیفه اولوچاق برنسلگه خاص دکلر. تلاسه قایو قومدن، تلاسه قایو صنغدن اولسون، فقط معرفت و سیاست ایاسی، علم صامبی ادلوی شرط ایدهمشدر.

بعض بر افندیلر مینم بو تحقیقه قارشى «الائمة من قریش» دیو روایت ایدهمش حدیث مشهور وار، حضرت ابوبکر بوحدیثنی روایت ایتمش، صحابهلرده موافقت ایتمش، شولای اولغاچ، خلیفه لك قریش که عائده اولوچاق حدیث رسول ایله ثابت در» دیو اعتراض ایدرلر. لکن بو روایتنی قورال ایدوب بنم بیان ایتمش حقیقتهمی هیچ بر پیمرهچك دکلر؛

۱) بوحدیثك رسول الله دن ثبوتی قطعی دگل، اگرده قطعاً ثبوتی معلوم اولسه ایدی، اوس و حزر ج قبیله سندن اولغان انصار رضی الله عنهم بو حدیث که قارشى حرکت ایتمازلر سعد ابن عباده حضرتلری کبی بیوک ذاتلر، بو روایت که قارشى «منا امیر و منکم امیر» دیگان دعواسنك اصرار ایتمازلر ایدی.

۲) خلافت مسئلهسی صوكت درجه مهم مسئلهدر، اگرده بوحدیثك ثبوتی اولسه بقون صحابهگه معلوم اولور ایدی حالبوکه انصار رضی الله عنه بوکنا تسلیم اولهاملر بلکه قارشى حرکت ایتمشلر.

۳) صحابهلر، رسول الله دن روایت ایدهمش حدیث معلوم اولسه، هیچ بر نزاع و اختلاف چغارهغانلر. ایهمی «الائمة من قریش» دیگان حدیث ثابت اولسه ایدی، انصار رضی الله عنهم جنابلریفك مخالفت ایدلری هیچ بر ممکن دگل ایدی. بالخاصه، انصار، رسول الله افندمزك برسوزی ایچون بقون وجودلرنی قرهان ایتمیکلری معلومدر. دیهك «الائمة من قریش» حدیثك ثبوتینه ایفانمه مشلر؛ شونك ایچونده اختلاف ایدهمشلر.

۴) خلفاء راشدین دن اولان عمر وعلی رضی الله عنهما حضرتلرینک
 روایت ایتمش حدیثلریله رسول الله افندمزک خلافت - امامت حقنده
 هیچ وصیت ایتمادیکی بلکه امت اسلامیه نیک اوز اختیارلرینه قالدرلدیغی
 هیچ شبهه سز معلومدر. اگرده رسول الله افندمزک «الائمة من قریش»
 دیوخایفه لسکنی قریش گه تخصیص ایتکن وصیتی اولسه ایدی، عدالتک
 نمونه اولان حضرت عمر، منبع العلم اولان حضرت علی جفا بلری مطلقا
 خلیفه لک حقند رسول الله وصیتی یوق دیمازلر ایدی. هم حضرت عمر
 «لوکان سالم^(۱) مولی ابی حنیفة حیا استخلفته وقلت لربی ان سألنی،
 سمعت نبیک یقول: ان سالها شدید الحب لله» دیگان سوزیک «الائمة
 من قریش» حدیثنک حضرت عمر قاشمک مقبول اولما دغینه دلیلدر.
 زیرا ابو حنیفه رضی الله عنه نیک ووجه سی ثبته نیک آزادلوسی اولان
 سالم حضرتلرینک قریش دن دکل ایکانی عمره معلوم ایکن، «سالم ترک
 اولسه آنی خلیفه لک که دلالت ایئر ایتم» دیمشدر. فارسی بالاسی
 اولان حضرت ساهمنی - ترک اولسه - خلیفه ایدوب صایلانته چغنی
 بیسان ایدشی، حضرت عمرک «الائمة من قریش» دیگان حدیث گه
 اشانچی یوقلغینه دلالت ایئردر. بلکه خلیفه نیک عرب گه باشقه عجم -
 ترک بالالرندن اولونی درست کوردیکنی آکلانتهدر. چونکه عربدن
 باشقه قوه نیک اداره باشینه صایلانونی درست کورماسه ایدی، اهل فارسیدن
 اولغان سالم حضرتلرینی «پیرمه خلیفه لک که دلالت ایئر ایتم» دیماز
 ایدی. بیگره کک طوغریلق وحقلق ایچون جانینی قربان ایتکن حضرت
 عمر، خدانک حضورینه روح عالیلری آشاچق حاللرنده اک صوغنی
 تاریخ دقیقهلرند بو سوزلرنی قالدرماز ایدی. بس هیچ شبهه سز
 حضرت عمر «الائمة من قریش» حدیثنی قبول ایتمه شدر.

(۱) حضرت سالم فارصدن وصحابه لک یوکلرندن اولوب یمامه واقعه سنده شهید اولمشدر.

۵) (۱) بو حدیث، یوقار وده شورا حقیق کلمش آیتلرگه خلافدر. نسب جهتمندن امتیاز یوق فقط علم و حکمت ایله در دیگان آیت لرگه مناقضدر. درجه گه ارتقاء فقط علم و معرفت ایله اولو حقیق کلمگان آیتلرگه خلافدر. قرآن کریمک نص لرینه خلاف روایت ایدلرگان حدیث مقبول دکلدر، بلکه حدیث دگادر. بس «الائمة من قریش» دیگان حدیثک مقبول دکلدر. ثبوتی تقدیرنک خبر و احادیث لیغمن ظننی افاده قیلهدر. ادله ظنییه، ادله قطعییه قرانییه گه هیچ معارض اولماایدر. بلکه دلیل ظنی مرجوح قالادر. وان الظن لا یغنی من الحق شیاء.

۶) اسمعوا واطیعوا وان استعمل علیکم عبد حبشی، اوصیکم بتقوی الله والسمع والطاعة وان تأمر علیکم عبد ولو استعمل علیکم یقودکم بکتاب الله فاستمعوا له واطیعوا، حدیث شریفلریله پیغمبرمز ملتیه و داع جنده یوز مکلردن آرتق صحابه لری حضورنک: «اللغه تقولک ایمنک، الله کتاپیله تصرف ایدوچی امیرکنزه طکلاکنز، اطاعت ایدکنز، اگرچه قاره قل اولسه ده» دیمش نصیحت لرنک ملت اشنی اداره قلوچینک (اگرده مستحق اولسه) قاره قل اولونک درست کورمش هم آثا اطاعت ایدرگه امتیه وصیت ایتمشدر. مونه یوز مکلردن آرتق صحابه نک حضورنک ایتمش بو وصیت لرینه «الائمة من قریش» حدیثی خلافدر. بونداین یقین مرتبه سنک اولغان واقعه گه خلاف روایت ایدلش حدیث مقبول دکلدر.

۷) حضرت عمر ایله علی رضی الله حضرتلری، خلیفه نک حقیق رسول الله نک هیچ بر وصیتی اولمادیغنی روایت ایتمش لر. بو ایکی خلیفه نک روایت ایتدیکی حدیث لری صحیح اولوب حدیث اماملری هر قابوسی ضبط ایتمشلر. ایهمی مذکور «الائمة من قریش» دیگان رسول الله نک وصیتی اولسه ایدی، بو حقیق مطلقا وصیقنی سلب ایتمازلر

(۱) حکومت اسلامی تشکیل ایدر، اداره باشینه کملر قویلو حقنده سویله نوب کیچمش اون دورت دلیل لرگه قایدن قارالسون.

ایندی. دیمک بوحدیث، حدیث صحیحگه خلافتدر هم حضرت عمر کبیر
 حضرت علی رضی الله عنه قاشنده بو حدیثک ثبوتی اولمامشدر.
 (۸) قران کریمک بیورمش فرمانلریقه قاراغانک حکومت اسلامیه
 «شورا» دن عبارتدر. حق سبحانه وتعالی طرفندن رسول الله افندمز
 اوزیک «شورا» حینیتنچه اداره اینرگه بیورلمشدر. ملت اسلامیه،
 اولو الامرک، کتاب اللهسنة رسول اللهغه موافق توزمش قانونلریقه
 اطاعت اینرگه لازمدر. عمومکه تعلقلی اشلر قانون توزچی استنباط
 هیئینه تقدیم ایدیلوب هیئت مذکورهنک قراریله میدانه چغلورغه
 تیوش اولدیغی ملته توصیه ایدلمشدر. حکومت اسلامیه نی ادارهغه
 باش اولوب صایلانو هیچ بر نسلگه خاص اولماواچاق، بلکه امتیاز
 واهلیت فقط علم ایله گنه ایکنچلیگی بتون قران کریمک توصیه سیله
 ثابتدر. ایندی رسول الله افندمز قران شریفی ایله ثابت اولغان
 حقیقت لرگه قارشى حرکت اینرمی؟ بتون کشیلک اسمینه قوبلغان بر
 حقیقت قرانیه نی «الائمة من قریش» دیوقریشک کیفیته قربان اینرمی؟
 اوزی معصوم اولویله برابر سبحانه وتعالی طرفندن «شورا» اصولیله
 تدبیرده اولغورغه فرمان ایدلسونک معصوم اولماغان بر فردگه، نینداین
 اولسهده قریشدن بر اونک اداره سینه بتون ملتنی تسلیم اینرگه توصیه
 اینرمی؟

«اسمعوا واطیعوا وان استعمل علیکم عبد» یعنی حکومت اسلام
 میه نی ادارهغه ملت طرفندن قلمسکلانسهده طسکلانز واطاعت ایدر.
 کز، «دیو فرمان ایتمش رسول الله، اوزیک قیمتلی اولغان بومقدس
 سوزلرنی «الائمة من قریش» دیومحر اینرمی؟ هیچ ممکن دگلندر.
 بنام علیه بو «الائمة من قریش»، الله کنابینه رسول الله سنتینه
 خلافتدر. کتاب الله سفة رسول اللهغه خلاف اولغان روایت مقبول دگلندر
 بس «الائمة من قریش» دیکان عبارده مقبول دگلندر.

ای اسلام دنیا سی! مادام که الله نكی کتابی در رسول الله نكی مستقیمه قاراغانده حکومت اسلامیه شورادن عبارت در. اول حکومتده قان-ون توزوچی استنباط هئیتندن توزوله چکدر. اداره سینه باش، ملتک بلا-کلا-ویله تعیینلانده در. آثا تعیین ایدیله چک باش قریشمن بولو شرط دگلدنر. قایسی قومدن اولسه ده درستدر. فقط علم و معرفت اییاسی اولوی لازمدر. مونه بو قرآن کریم ایله ثابت بر حقیقت در. ایمدی ثبوتی اولماغان بر حدیث که یا که ثبوتی نقبیرنده ده حدیث مرفوع او-له اغان، مضرب المثن اولغان بر روایت که قاراب قران کریم بیان ایتمش حقیقتنی طاشلرغه نیتداین آیت فرمان ایتمسون؟ نیتداین ایمان مساعده ایتمسون؟ بر دلیل ظنی ایله اسلام دنیا سنی صراط مستقیمدن چغاررغه الله راضی اولورمی! خارجیلر، بزیدیلر، راضیلر، علویلر امامیلر، ادریسیلر اسماعیلیلر... بلهم دها نیتداین اسملر ایله بوغلا-فت مسئله سفده توری منهلرگه بولیدوب جامعه اسلامییه فی آستون اوستکه کیتدر که قرانمز درست کورهمی؟ یوقسه قرانکه ایمان ایتمه-یورمزمی؟

ای عرب ملتی! خلیفه لک دعوا ایدرک دائما اسلام باشیده فتنه چقاردیگز؛ جامعه اسلامییه فی طارانورغه خدمت ایتمدیگز، نه فائده ایتمدیگز! بلکه دائما اسلام دنیا سی اوستیفه توری بلا قابولری آچمه-گز، اسلام خریطه لرینی قاراغه بو یادگز، قایه تونس! قایه خلیفه من دیو الوغلانغان مولوی حفیظلر؟ قایه فاس مملکت لری؟ قایه طرابلس حرب! قایه اندلس مملکت لری! قایه دنیا ارج-ماخی اولغان مصر مملکت لری؟ هر قابوسنی خلیفه لک نامیله هلاک ایتمک دکلمی؟ بوٹا کم عیبلی؟ هیچ بر زمانک بو بیر لرگه باصوب کرکان اوروپا اولر عیبلی دگلدنر. دنیا ده تماغ بقا قانونی بوینچه ضعیف لر بتارگه حکم طبعیت ایله حکم ایدلرملر. دین لرینک سعادت قانونلری بوینچه یاشاماکن

ملت، حیات عالمین یوغالاجفی ایله قران کریمیز یوزلرجه آیت-
لریله خبر ویرمیشدر. بفاء علیه اسلام خریطه لرینک قار الوی، اسلام
دولت لرینک بتوی و اولویفه اهل اسلام اوزی عیبلیدر. اورپالولرده
هیچ برعیب یوقدر.

ای ایرانلو قارنداشلارمز! خلیفه لک رسول الله افندمزك بالالر-
ینه خاص دیو دعوا ایلسز، امامیه لر رسول الله افندمز دن صوگره:
حق امام (۱) حضرت علی، صوگره (۲) حسن، (۳) حسین، (۴) زین العابدین
(۵) محمد الباقر، (۶) جعفر الصادق، (۷) موسی الكاظم، (۸) علی الرضا
(۹) محمد تقی، (۱۰) علی القلی (۱۱) حسن، صوگره، ظهور ایدهچك ۱۲
محمد المهدی « دیو اذن ایکیگه خصر ایله لر. دنیاغه ظلم استیلا قیلد-
یقند صوگ ۱۲ نهچی امام اولغان محمد المهدی کلوب اصلاح ایدهچك
دیو تعینلهب قویمیشلر. ایشقه موند این فهرست لری مسئله اعتقادیه دن
حسابلاب یاشادك و یاشامکدهمز.

قارنداشلار! قران حرمتینه سویلهگز! مقدس قرانمز بو بوسله
دیورمشهی؟ بو فهرست لری بزه کم توزمش! قرانمزده وارمی؟
رسول الله افندمز بیان قیلشمهی؟ هیچ یوقدر. خلیفه لکنی حضرت علی
جفابلریفه رسول الله افندمز حضرتلری وصیت ایتمش دیورسر! قابه
اول وصیت؟ هیچ اثبات ایدهرگه قطعی دلیلگز یوقدر؛ چونکه
رسول الله افندمز قران کریم روحینه خلاف اولغان وصیتنی قیلوی
هیچ برمهکن دگلدر. اگرده وصیت ایتمسه ایدی، بومسئله عهومگه
تعلق ایندیکنن بتون صحابه لرك حضورنده آچقن آچقچه وصیت
ایتمش اولور ایدی. حال بوکه هیچ موند این وصیت اولدیغی یوقدر.
هم رسول الله افندمزك وصیتنی اولسه ایدی، حضرت علی رضی الله
عنه اوزی وصیتنک اولویفه انکار ایتماز ایدی. بس شولای اولغاچن
خلیفه لکنی حضرت فاطمه رضی الله عنهما بالالریفه دعوا ایدرگز. زه

هیچ بردلیل گز یسوقدره کذابلرده بعض بریاصالهمه موضوع حدیث لر کوررسز، یا که تفسیرلرده بعض بر آیت لرده مفسر لر کتورلی توصیه لر بیان ایتمدینکی کوررسز، آنلر هر قابوسی طرفدارلق ایدهرک قصدلرملش روایت لر اولدیغنه هیچ بر شبهه اینماگز... تفسیر الصافی ده « الشفع الحسن والحسین والوتر امیر المؤمنین علی ، سورة شمس ده: « الشمس رسول الله، والقمر امیر المؤمنین علی ، واللیل أئمة الجور والذین استتبوا بالامر دون آل الرسول ، والنهار الامام من ذریة فاطمة رضی الله عنها» کبی تفسیر لر هیچ برسی قرانی تفسیر دکلر، بلکه قرانی تحریفی و تغیر لر در. ایمدی قرانمزنی، دینمزنی، بوزمش، دینمزک روحنی آستقون اوستکه کیترمش تفسیر لر ایله متدین اولالما قران کریمزنی طاشلایه لممی؟ نینداین ایمان بوکسا مساعده ایدر! بلکه ایمانسزلق مساعده ایدر. ای اسلام دنیا سی! اچمزده الله کتابی اولان قران کریمز حاضر ایکن، دین ایوب نینداین روایت ازله یه چکمز: روایت لر ازله بهرک قران دینندن چقنق یا که چغارغه یاقنلاشقانمز دگل می؟ قران دینی اسمنه آرامزده نه قالمشدر! ههاندک بغت وسعادتنی المهدی چغوندن کوتاچکمز می؟ اوزمزنی اصلاح ایدونی حضرت عیسی نلک ایفونندن کوتاچکمز می؟ سبحان الله! قولمزده قران وار ایکن، شول قران شریفمز بزلره « ائک آسان، ائک یئل، طبیعی، عقلی، بتون کشی دنیا سنی بختلی ایدر، بردین سعادت » اوکرتمش ایکن، سعادتنی حضرت عیسی نزلوندن ده ومعهد المهدی، چغوندن کوتاچکمز طور مق مسلمانلق میدر؟ عجب! قران کریممزنی شول قدری اشدن چغغان دیوب اعتقاد ایده بز می؟ استغفر الله! اوز- مزک دینمزدن شول قدری اومید بزنی اوزدکم می؟ ایمدی دینمی نادانلقمزدن چغوب رسول الله ائندمز اوگره تکان خالص اسلام دینی ایله دینلی اولورغه وقت کلمه مشمی؟ ای اسلام دنیا سی! دینی غفلتک

ایچون دنیا و آخرت الله قاشنده مسئول سن! دینی جهنمن اولغان
 غفلتنن ایچون نه درجه یه کلمش سن! عیبنی باشقه لردن ازله مه! چونکه
 هیچ برکشی سنکی عقیده گه و ایمان گه تیمادی هم بوزمادی، عیبنی
 اوزکنن ازله، چاره گنی اوزک کور!

محترم صحابه لار (رضی الله عنهم) و اعتقاد

اسلام دینی قارایشنده، بتون کشی حرمتلوردر. (۱) صنفی امتیاز
 یوقدر. بتون کشی حقوقه نیگذدر. امتیاز، فقط علم ایله گنه در. بتون
 مسلمان بر قارنداشدر. (انما المؤمنون اخوة) پیغمبردن باشقه کسه
 معصوم دگل؛ « صحابه لرم یولمزلر کبیلر، قایوسینه غنه ایپار سا گزده
 کونلورسز » « عصر لرك ایزگوره کی بنم عصر اهلم » دیکان شار-
 عمرک بیانیه « بارجه صحابه لار هدایت اورنه کلری » دیو بزلره
 تقدیم ایلمشدر. « فعلیکم بسنتی وسنة الخلفاء الراشدين المهديين »
 بنم بولیه، وحق یول کورساتوچی حق خلیفه لار یولینه لازم اولوگن،
 ایپار گز « دیو حق یولنه اولغان صحابه لر گه، خلیفه لر گه، ایپارر گه
 وصیت ایتمشدر. دیمک بتون صحابه لار محترمدر. وحی خادم لری او-
 لوجلای ایله مشرف لردر، اسلام دنیاسینه امام و هدایت یولمزلریدر
 آرهلرنده شارح طرفندن صنفی امتیاز یوقدر. هر قایوسی بر نیگن-
 در. رسول الله نك مقدس شا کردلریدر. ایشته حقیقت بودر.

یهدی بتون قران کریمک بیانی وحدیث شریف لرك دلالتیه
 حقیقت بویله ایکن، بزمسلمانلر، « پیغمبر لردن صوگ اگ آرتق کشی
 ابوبکر الصديق در، صوگره عمر، عثمان، علی، .. (رضی الله عنهم) -
 در » دیو بر فهرست توزدک، و بو فهرست نیک مسئله اعتقادیه دن
 صنادیق، بوجبول بوینچه اعتقاد ایدرنی « اهل السنة والجماعة

(۱) یوقاروده خلافت مسئله سنده صنفی امتیاز یوقلقه دلیل لار بیان ایلمشدر.

منهیبی « دیو نسبت ویرلدی؛ ملا جلال لرمز عقائد نسفی لرمز، فقه
اکبر لرمز بومسئله ایله طولدی قالدی! مکتبلر مزده معصوم اسلام
بالالرینگ صافی وجدانلرینه « فرقه ضاله دن نیچک آیرله سن؟ » دیو-
سرا لیر ویردک، (محکمه شرعیه لرمزده امام اولور ایچون امنجانغه
کلسان افندیلره بوسو آلفی ویره مش زمانی سپیره ک اولسه کره ک)
« تفضیل الشیخین، حب الختین، المسح علی الخفین » « حضرت
ابوبکر ایله عمر رضی الله عنهما جنابلرنی باشقه صحابه لردن آرتغره ق
کورو، حضرت عثمان ایله علی رضی الله عنهما جنابلرنی باشقه صحابه
لردن آرتغره ق سوو، چیتک گه مسهنی درست کورو، ایله بدمنه بیلر-
دن آیریله مز » دیو جواب ویردرب ارگه تهن، شوپله جواب ویر-
کانلرنی هم شول اعتقادده اولغانلرنی اهل السنة والجماعة من هبتمن
صانایه رقی مغرورلندک، همان مغرورلنه مز!

ای اسلام دنیاسی! انصاف نامنه سوپله، بویله اعتقاد ایتمه رگه
قران کریمک! اللهنگ امر عالیلری وارمی؟ قایو آیت دلالت ایده؟
قایه نص قاطع هیچ بر دایل قطعی اولامایه چقسک بونفضیل مسئله سی،
دینی جهتمن نه فائده ویره؟ دینهنزک قایو نقطه سی بو مسئله گه توقف
ایده؟ بوئا دنیاوی و اخرای نینداین سعادت ترتب ایده؟ هیچ! بلکه
بومسئله، اسلام دنیاسنی تورلی منهبکه آیره، جامعه اسلامیه نی بیپیره،
اسلام روحنی زهرله ی.

خوش، تفضیل وترجیح جهتمه کلساک، ثواب جهتمن قرجیح
ایده رگه حقمز یوق؛ چونکه ثوابک میزانی بزم المزده دکل، سریع
الحساب اولان الله النده در. فضائل اعمال جهتمن دیساک، صحابه لرک
هر قایوسنک بیوک مزیت وار برسی بر جهتمن آرتق اولسه، ایکنچسی
باشقه جهتمن آرتق چغا. ا کرده علم جهتمنه کلساک، هیچ شبهه سن
حضرت علی رضی الله عنه ائک عالملریدر. بوئا بون تاریخ گواهدر.

دخینه صحابه لارک فلانی فلانین آرتق دیو بحث ایبو چیلک شخصیتکه عاقل بر مسئله در. اسلام عقیده سی آندا این شخصی مسئله لردن پا کدر. ایله دی بوند این ثمره سز، نتیجه سز، معناسز، دلیل سز، اصل سز قرآن روحینه خلاف اولغان بر مسئله نی عقیده اسلامیه دن صاناو چیلق دین اسیفه ظلمدر. قرآن شریف روحینه جنایتدر. اسلام توزومش کلمه اسلامیه نی ابزودر.

امام قتاده حضرتلرینک، « انت من القوم الذین اتخذوا دینهم شیعا » دیوتک یولی سؤالیفه قارشى، امام اعظم حضرتلری « خایر! بن اویله دکلم، ایکی شیخی آرتق کوررم: ایکی دامادی سوهرم، امامغه (مطلقا) اوبیوب نماز او قونی درست کوررم، گناه قیلو سببلی هیچ برکسه نی تکفیر ایتمه ییم، برکسه نی اسلام دیندن چغاریم مگر توحید نی ترک قیلساغنه » دیو جواب ویرشی، سوکا قارشى قتاده حضرتلرینک « حقنى سويله دک لازم اولسوک! » دیولری، بو تفضیل مسئله سینک مسئله اعتقادیه اولوینه دلیل اولامیور؛ بلکه هر ایکی عزیز لارک مرادی، جامعه اسلامیه نی تفریق ایبو، جزئی بر مسئله ایچون اختلاف ایدر ب ملقنى تورلی منهگه آیرو اسلام شائینه موافق اولما. دیغنى بیاندر. کنج امام اعظم حضرتینک شول فکرده اولدیغنى کور دیکن سوگره امام قتاده حضرتلرینک سوزین آثا قارشى تشکر در. ایله شوشى محترم ذاتلرک سوزلرینى « بد منه بن نچک آیرله سن؟ » دیگان زهرلی سؤال، تفضیل الشیخین آه دیگان آغولی جواب قالبنه قویلبک ملت اسلامیه گه اختلاف افتراق قاپوسی یاساوا، جنایت دکلد، نه در؟

خوش فرض ایلام، شول ایکی عزیز، مذکور تفضیل مسئله سنی مسئله اعتقادیه دن صاناسونلر، شول وقتک بزم آنلره تقلید ایبومز لازمه؟ خایر! مسئله اعتقادیه ده هیچ بر تقلید درست دکلدر. هر

قايومزك مستدل اولومز لازمدر. بېغمبردن باشقه لر خطا دن معصوم دگلر؛ خطا دن معصوم اولماهان كشيمنك سوزى، رآيى، ملت گه حجه وبرهان دگلر. قران وحديث گه موافق اولسه، قبول اولغور، اولمسه سوزى اوزبمه قايتاريلور. بز اوزمك اهل السنة والجماعة منهدن اولومزغه مابه الامتياز ايدوب هيچ نهره سز، اصاسز، معناسز، دليل سز اولان تفضيل الشيعين آه مسئله لرنى طوقومز هيچ شبهه سز اوياندر. دليل قطعى ايله ثابت اولماغان هم نهره سز بر مسئله فى اهل السنة والجماعة منهدنه اسناد ايدوبيله ادب سز لكدر. بتون دينهز، عقيدتهز، سعادت هز مو وانقراض چوقرينه توشورلمك ايكن، چيتمك گه مسح قيلو نيچك؟ اوچ بارماق صيارلىق يرتق اولسه نيچك؟ تورلى اورنك اولسه بر بيرگه بيلامى؟ ديوملت كه يكل لك ايچون رخصت ايدانگان بر مسئله فى اختلاف افتراق آهنگى ايله ميدانه قويواسلام نامنه خورلغدر. ديماك بزم ايمان هز مو ايدانگان، بز چيتمك يرتقى تفتيش ايدمز!!

قران كريم ايله اعتقاد ايداووى بيورلمش حقيقت لره اعتقاد ايگان كهسه ار، بارچه بيك قران نظر نك مسلمانلردر. اسلام دينى قارايشنك بتون مسلمان برقرار نداشدر. فروع جهتنن حفى، شافعى، مالكى حنبلى، ديوتورلى مذهب اسماريله اهل اسلامنى تفريق ايدو اسلام نامنه نه قدرى جنايت اولسه، اسمارى جهتننك شول قدرى بدعت در. اصول اسلام جهتنن سننى، شيعى، سفيارده مسأ تريبى، اشعرى، شيعيلرده بكرمى بيشنن زياده منهدلرگه آيرلرچلق حرامدر. واعتصموا بحبل الله جميعا ولا تفرقوا، ولا تكونوا كالذين تفرقوا واختلفوا. رسول الله افندمز اسلام دنيا سيمه اختلاف افتراق قاپوسى اولغان دين تروزومه ديگى «ان الذين فرقوا دينهم وكانوا شيعا لست منهم فى شئ» نص لريله ثابت در. ديماك اختلاف افتراق ايدشوتورلى منهدك بولغو مسلمانلىق دگلر. بر مسلمانك ايكنچى مسلمانغه مقبوع ياكه ضال،

معتزله بىد مذهب، كىبى اسملرله لقب وىر وىدىك ولا قىناىز وى بالالقب
بىس الاسم الفسوق بعد الايمان (الحجرات ۱۱) نهى مقدس لىرله
حرام ايدىلمىشدر. ايدى عقىك كىتابلر مزده « بىد مذهبىن نىچىك
آيرلەسن؟ » دىومساملرنى بىد مذهبلك دىو، يا كه فرقه ضاله، معتزله،
رافى، دىويمان اقبىلر ايله سويلەمك، قران كرېم ايله ثابت اولغان
حرامغه مرتكب اولوچلىقىدر. بويله قران ايله حرام اولغان بىر اسم
فسوقنى بالالرمزه تلقىن ايتكان مەاملر مز نىچىك اللەدن اوتانمايورلر!
عقىك يازوچىلر مزده « والقلم وما يسطرون » دىو قىسم ايدىلمىش
مقدس قىلملرنى قران كه قارشى حركت ايتىرودن نىچىك طارتنمايورلر.
بىناء عليه تفضىل مسئلهسى، فرقه ضاله دن نىچىك آيرلەسك؟ دىگان
سؤال جوابيله بىر ابر عقىك اسلاميه دن چغارلورغه، عقىك كىتابلر مزده
پا كلانور كه معصوم بالالرك وجدانى صافلانورغه وىت كلەشدر.

رسول الله افندىمىزك اتكاسى وانكاسى — اعتقاد.

« رسول الله افندىمىزك مبارك اتكاسى عبد الله افندى جىناىلرى هم
آناسى آمنه حضرتلرى كافر اولارهق اولدیلر مى؟ » مسئلهسىك بعض
بىر عقىك كىتابلر مزده يازلمىش، هم « كافر مالك وفات اولدیلر » دىو
قرار وىرەشلىر. بعض لرده كافر مالك اولسه لرده صوئره محمد عه ملك
دعاسى سايه سفك يا گادن تىرېلوب مسلمان دىنى ايله مشرف اولارهق
وفات ايتدىلر » دىلر.

مونه بو مسئلهنى ملاحظه قىل، هر ايكى طرفك بىرنى اثبات
ايدىر اچون دليل ازله، لىكن هېچ بىر دليل طابه آلمايه چقسن: « محمد عه ملك
آناسى و آناسى كافر اولوب اولدیلر دىيىب اعتقاد ايركز » دىگان
هېچ بىر امر الهى يوق. بو حقه رسول الله افندىمىزك هېچ بىر توصيهسى

یوق. وفات اولغان كشيڭك حشر كونسز تولو يوقلغى بتون قران كريم ايله ثابت حقيقت در. بس «تولدىلرده اسلام دينى ايله مشرف اولدىلر» ديگان اعتقادده بتونلای قرانگه خلافدر بلكه خرافاتدن عبارتدر. مادام كه قران كريمك يا كه سفة نبويده بو حقاك قطعى دليل يوقدر. قطعى دليل ايله ثابت اولماغان مسئله، مسئله اعناقاديه دن دگلددر. دخيڭك بو مسئله گه دينى هيچ بر نرسه ترتب ايتقى، هيچ بر نهره، نتيجه يوق. محض بوش بوغازلىق، انصافسزلىقتن باشقه بر نرسه ده دگل!

بلكه بو حقاك انصافى شول ديب بلم: رسول الله افندمك مبارك اتكا وانكالىرى زمان جاهليتنك وفات ايتدىلر. دين رسولك نه اولدىقى، آنلره معلوم اولمادى. جناب حق زمان جاهليتنك اولمشلىرى «وما كنا معن بين حتى نبعث رسولا» ديمش مقدس وعلا ريمه بناء عفو ايتكى بيوك اوميدده در.

كوئل لر، يورا گلر، صوغقى حاللر، الله ايله بناك آرسنك اولغان سرلردر. كشيڭك آنك قاتناشورغه حقى يوقدر. حضرت عبد الله ايله محقرمه آمنه جنابلر يڭك بو دنيايه وداع ايتدىلر. كلرى صولوده فقه اكبر صاحپى كبيلر قلم طوقوب قاراب طورمه مشركه، «ورالدا رسول الله عليه السلام ما قاعلى الكفر و ابوطالب عمه مات كافرا» ديو قطعى قرار ويره باسونار!

بتون كشى دنيا سينه بخت وسعادت كيتروچى سيد الكونين افندم حضرتلر يڭك وجودينه باعث، تربيه سينه اجتهاد ايدوچى اتكا وانكالىرينه، بتون آغرجفالر، ظلهلره تحمل ايدوچى، حق دين الهينى ميدانه قويوايچون قربان اولوب مدافعه ايدوچى ابوطالب جنابلر يڭك ده جناب حق سبحانه و تعالى حضرتلرى رحمت ايدر ديب ايمان ايلم. رحمت الهيه سى بارچه نرسه نى صغدرغان، «لا تقفوا من رحمة الله

ان الله يغفر الذنوب جميعا» عالم انسانغه بيوك مزده لر ايله مزده لهگان الله تعالى كيك رحمتلرندن بر طامچسنى مشار اليه ذاتلره بخش ايلر ديو رجا ايدم.

رهبانيت — ايشانلق — اعتقاد.

بزم ايمان كتابلر مذك كوسينه قران كريم اساس ايدلمه مشدر. بيگره كك بالالرمز ايچدن يازلغان ايمان عقيدك كتابلر مزه بوڭا كوب اوچر الادر بونلردن قايو برلر ينى بيان ايتماي كينه آلهاييم. بزم روسيه ايچر وسنك اسلام مكتبلر نك بيگره كك ايسكى مكتبلر ده او قلمقده اولان ايمان كتابندن بويله سؤال لر ويريله در: كافر موسى مسلمان موسى؟ سنك مسلمانلقكك بئم شكم وار؟ قايچاندىن بير مسلمان سن؟ كم سلسله سفندن طور رسن؟ سلسله نچه؟ ايمدى عقلمزنى باشمز طوبلاب اويلايق: گناهدن پاك، معصوم بر مسلمان بالاغه كافر موسى؟ ديو صور مق قدرى قبيح سؤال دنيا ده اولور مى؟ يا! اول معصوم چوجق كافر من ديور سه نه يابارسك! خوش، «مسلمانم» ديو جواب وير سه، آثا قارشى «سينك مسلمانلقكك بئم شكم وار» ديو بالانك صاف عييه، معصوم پورا كلر يغه بر شك صنقلىر توشرمك معقولمى؟ فطرت اسلاميه اوزره وجوده كلكان بر پاك جانغه «كافر موسى» ديو خطاب ايتمك ديانت و فن تربيه جهفندن هيچ كيچلماز گناهدر.

قايچاندىن بير مسلمان سن؟ ديسگان سؤال كك «الميثاقندن بيرو مسلمان من» جوابنى ويرر كه اوگره تو نه قدرى وقتسز! نه قدرى اصول تربيه كه خلاف! چيتون آغر مسئله كه، اوگره نكان معلم افندى بيله بو مسئلهنى چيشودن عاجزدر.

عهد الهيلر، دين و شرعلر، جانلرنى تزكيه ايلر، مطلق سعادت

کوندور ایچون کله لر . بویله عهدلر میثاقلر عالم الخلق مرتبه سنه در .
عالم الامرده دکلر . ایکنچی توری ایتکانک دین و شرعلر، عهد الهیلر،
عالم الاجسامه میدانده کلگان عقللی مکلفلره ترتب ایله در . مدار
تکلیفی عقل، مدار ادا و سع در . بتون رسول لر و امت لرینه اولغان
عهد و میثاق عالم الاجسامه غی ذوی العقوله اولدیغی بتون قران کریم
ایله ثابت حقیقت در . بقاء علیه میثاق الهی ترتب ایتکان کون بنده لرك
بالخلقغه ابرشکان کونلریدر . ایشته میثاق کونی شول کوندور . شول
کوندن باشلاب عهد الهی ترتب ایله در، کشیلرک بتون حرکت لرلی
میثاق الهی میزانبله وزن قیلنهدر . ایشته بوژا بقون قرانمز، دینمز،
شرعمز گواهدر . (*)

مادام که حقیقت بویله ایکن، میثاق الهینی ازلک اولغان تکلیفات
الهیه دن عبارت دیو آ کلامی کوچک بر بالانی چیکسز بر دیکگزه
طاشلامقن باشقه برشی * دکلر .

شولایوق ایمان کقابلمزده « کم سلسله سندن طور رسن ؟ » دیو
سوال ویره لر . البته بوسوال، سن قایو ایشانلق حز بنسن سن » دیکن
سوز بولادر .

ای اسلام دنیاسی ! کوزگنی آج، دین اسمندن بوسوالنی ویروک،
اک بیوک جفایتدر؛ چونکه اسلام دیننده توری حزب که بولنو حزامدر .
دینمزه حرام اولغان اختلاف افتراقغه یول آچهر سوال ویرو، هم
افتراقغه یول آچاردای جوابنی بالانک یوراکنی نقش ایسویده
نیفداین توبه ایله ده یولونماز درجه ده ظورگناهدر . دینمزه مذهب
بردر . آنچق اول شارع اعظممز اوگره تمش دین اسلامدر . اول ایسه،
کتاب الله سنه رسول الله اسهاریله تجسم ایتمش صرط مستقیمدر .
اسلام دیننده سلسله - رهبانیت دیکن نرسه یوقدر .

(*) اعراف ۱۷۲ - ۱۷۵ آیتلرنده تمثیل طرزنده ذکر ایلمشدر . باشقه میثاق الهیات حقنده
کلکان آیتلره مراجعت ایلسون .

یعنی اسلام دینفنده ایشانلق - تصوفی دیکان نرسه یوقدر . هیچ قورقهایبچه تکرار ایدم: اسلام دینفنده ایشانلق یوقدر، الله اوگره تمش اسلام دینی ایشانلقدن پاکدر» ایدمی دینمزده اولهاغان بر مسئله ایله معصوم بالالارمژک یوراگنی زهرله مک اک بیوک جنایت در .

البته ایشانلر - صوفیهلر قارشمه چغارلر، کافر، زندقه اسمن طاغارلر .. لکن حقایقی سویله دیکم ایچون ایشتمش هر آغر سوز، بنیم ایچون ایتلی در، بکل در فقط ایشانلر قارشمه چقسه لر، حجه و برهان میدانیفه دعوت ایدم: کلوگز میدانه! اگرده رهبانیت - ایشانلق وار دیساکز البته مثبت اولمیقلزدن دعواکزی دلایل ایله اثبات ایدم رگه محتاجسز قایه دلیل لرگز؟ البته بک اعلی بلیمورم که ملیونلهب طوبلانساکزده هیچ بر قران کریمدن هم احادیث صحیحهدن بر قطعی دلیل اولاهه یه چقسز؛ چونکه قرانده حدیثده نبوتی یوق . اگرده صوفیه حکایت لری، صاحجه، موضوع روایت لر کیقرساکز هیچ برسی دلیل دکل لر .

۱) واقعا ایشانلق ثابت بر حقیقت اولسه ایدی، قران کریمده قطعی دلیل لر اولور ایدی، رسول الله افندمزکده وصیتی اولور ایدی .

حالبوکه هیچ بر دلیل یوقدر . هم وصیت نبویهده یوقدر .

۲) اگرده ایشانلق بر امر ثابت اولوب قضیلتلی اش اولسه ایدی، رسول الله افندمزازی ایشانلق قیلور ایدی، حالبوکه رسول الله افندمزکده لری بوندن پاکدر .

۳) اگرده نبوتی اولسه ایدی، صحابه لر تابعین لر زمانفده معلوم بر حقیقت واجماع ایله ثابت بر مسئله اولور ایدی . حال بوکه تاریخ قاراساق، ایکی عصر قدری تاریخ تاسسی معلوم اولهادیغنی صوفیه لر دن مشهور شهاب الدین سهروردی حضرتلری اعتراف ایدم در .

* شولای اولغاچدن رسول الله افندمزدن ایکی عصر صوگ میدانه کلمش بر بدعت در .

* دعوارف المعارفه اصلی کتابینه مراجعت ایدلسون، سهروردی حضرتلری ۶۳۲ سنهده بغدادده وفات ایله مشدر .

۴) تصرفی - ایشانلیق - سوزی قران کریمده یوق، رسول الله افندمزدن ثابت اولان احادیث صحیحهدده یوق. اگرده ایشانلیق دین اسلامده اولسه ایسی، شارعهز برکله سوز ایله اولسهده سویلهب کیتمهش اولور ایسی. هیچ یوق. مونه شونک ایچون صوفیه لریک مشهور محقق لری بیله، بوحر بکه صوفیه دیو اسمله وگه وجه، نی ایگانی چن چنیلمه بله آله ایلر: بعض لری، تصوف، تک، جون معناسنده اولغان صوفدن آلفغان دیلر، بعض لری اصحاب صفه گه قیاسا میدانه کلدیکندن صغه مناسبتیله صوفیه دیه اسلامش دیلر. لکن اگ درست ی صوفیه یونان سوزندن آلفمهش اولدیغی علم الالاسمه عالم لریغه معلوم بو حقیقت لری. بذا علیه تصوفک توب کلمه سی بیله اسلام سوزی دکلر.

۵) حدید سور ه سنده ۲۷ آیتده «ورهبانیه ایتدعوها ما کتبتناها علیهم» «بز آنلره رهبانیت نی مشروع ایتمه دک، آنلر اول لری میدانه کیترگان بدعت در» دیو عیسی عه مک اصل شر یعتنده ده رهبانیت - ایشانلیق مشروع اولمادیغنی بلدره. مادام که ایشانلیق میدانه کیتر لگن بدعت در. هر بدعت ضلالت در. بس اسلام دیغنی آنسن پا کدر.

۶) رسول الله افندمز^۱ «لارهبانیه فی الاسلام» «اسلام دیغنی را - هبلک - ایشانلیق - یوق دیو قطع ی ضرر نه شا کرد لرنی راهبلکنن طیمشدر.

۷) دین اسلام، دین میغندر، هر قانونی آچق لری. هیچ یاشرون بر نرسه یوق لری. صوفیلیق - درویشلیک - امر سریدر، یاشرون سر لری - گه بنف ایلمشدر. شولای اولغناچ اسلام دیغنیگ روحی، بس بدعتون ایشانلیغنه باشقه در.

۸) دین اسلام استمداد واستعانه نی آچق بر الله دن صور ارغه بیوره در ایاک نعب و ایاک نستعین، ادعونی استعجب لکم، اما ایشانلر

۱) بو جوامع کلم اولان سوز بقرن قران کریمک بو حقدده اولان ترجمانیدر.

ایسه، « یاشغیم مدد! »^(۱) دیو شیخ لردن استمداد واستعدانه ایدهرکه بیوره لری. ایدری الله دن باشق دن استعدانه درست دگل دیساک، تکفیر ایدهر. اگرده « یاشغیم مدد! » دیورساک، اوزلری حزیندن صاناب راض اولالری. دیمک دین اسلام خالص قوچیدگه اوندایدی. اما بوکونده گی ایشانلق قرآن کریمنی تعقیق ایتکان بولغه اوندایدی. و اذا ذکر الله وحده اشمازت قلوب النین لایؤمنون بالاخرة و اذا ذکر النین من دونه اذا هم یستبشرون (۴۵ زمرده).

(۹) بتون اصطلاحلری و توزمش قانونلری خالص دین اسلامغه خلافدر، قطب، غوث ابدال وغیری اسملری اصلا ثابت دکل لردی. هو! هو! یا هو! دیو هو ضمیرنی مفادی ایوچلک، لغت عربیه ده یوقدر. هم « هو » دیکان الله نك اسمی یوقدر.

(۱۰) رسول الله افندمز «الین سیر» «سیروا ولا تعسروا» دین یکلدر، یکل لك قیلگز، آغرایتماگز دیمشدر. جناب حق سبعاذه و تعالی، «یرید الله بکم الیسر ولا یرید بکم العسر» دیودین اسلامک یکل بر دین اولدیغنی هم یکل اولوچلق مراد الهی اولدیغنی بیان ایتمشدر. ایهدی راهبک - ایشانلق، دین گه آرتق اولغان آغر یوک ایکانی هر کشیگه معلومدر. بناء علیه اسلام دینی آندن پاکدر. انس بن مالک حضرتلری، رسول الله افندمز حضرتلری نك *

«لا تشدوا علی انفسکم فیشدد علیکم فان قوما شدوا علی انفسهم فشدد علیهم فتلك بقایاهم فی الصوامع والدیارات رهبانیة ایتدعوها ما کتبناها علیهم» (مثالی): «اوزلرگزه قاطیلق ایتماگز، سزله الله قاطیلق، آغرلق ایدهر. اوتکان قوملر اوزلرینه آغرلق ایتدیلر،

(۱) طریسکی نك محترم دملا زین الله حضرت شیخ لردن استمداد ایدهرگه بیوردر. انفوئدالمهمه للمریدین النقشبندیه اصلی کتابینک ۵ نجی صحیفه منده ۷ نجی استمداد ارواح مشایخ لقطع اشتها النفس والخالص من الشیطان دیو بیان ایدهر. هم قطبلر، غوثلر اصلیه کوب ایشانلرنی وسیله ایدهرگه تعلیم ایدهر.

(*) تفسیر ابن کثیر سوره حدید ۴۰۶ صحیفه فتح البیان، روح البیان، ابن اثیر، امام ابن جریر البطلری حضرتلری رهبانی نك بدعت اولدیغنی بیان ایتمشلر.

الله آنلره آغرلق قاطیلق ایتمدی. آنه آنلر کشیشخانهده لرده مفاستیرلرده اولغان لردر. آنلر الله مشروع ایتمه مش راهبلك یاصاب الله دینغه بدعت اش میدانه کیتردیلر» دیدیکنی روایت ایتهدر. رسول الله افند مزحضر نلری بوحدیت شریفلریغه «راهبلك، الله نك یكل دیننی آغرایتو، الله مشروع ایتمه مش بر بدعت» اولدیغنی بیان ایتمشدر. ایهدی اسلام دینینه کلوب قصلمش ایشانلقه شارع نك «یکل دین» دیمش اسلام دینینی یوکلانمش بر بدعت اولغان آغریوک اولوند شیک یوقدر.

جناب حق توبه سورسنگ ۳۰ نچی آیتک الله دن نجاوز ایبارک راهبلرنی رب ورسيله ایدوچلکنچی الله دن غیر یگه نل ل وعبادت ایبودن حسابلاب شرکگه نسبت ویرهدر. اتخدوا احبارهم ورهبانهم اربابا من دون الله سبحانه عما یشرکون. ۳۳ نچی آیتک احبار راهبلرک کوبهگی باطللق ایله مال طوبلاب، حق دین الهی دن کشیلرنی چغاروب پاره طوبلاوچی جهتملك لردیو بیان ایتهدر. رهبانیننی میدانه چغارغان کشیلرک کوبسی فاسق اولدیقلرنی «وکنیر منهم فاسقون» دیو تصریح ایتهدر. ایهدی بتون کشیگه معلوم اولدیغینه نظرا، ایشانلقه الله دن غیرین مدد صور او، ایشانلرنی ذکر وقت لرنه کوز آللرنه مجسم بر وسیله ایدو معبود بالحق اولغان الله دن استمداد یرینه شیخ اوزینی ملجا و مستعان طانتو، صاف اولغان توحید دیننی، الله هدایت نی، قراننی، ترک ایبارک آنک یرینه کوب وسیله لر، شیخ لراحتراع ایتمکان دعالم وردلر ایله مسلمانلرک باشلرینی چوبالتو کبی دین روحینه خلاف شی لرک طواوغ ایکاننی هیچ یاشررگه ممکن دکلر. ایهدی مادام که رهبانیت اسلام دینغه یوقدر، بدعت در، دین الهی گه خلافدر. منومدر. بقاء علیه صوفیه لقی کیمیله - اسمیله - اسلام ایچروسینه بدعت اولارهق کلوب قصلمش رهبانیت - ایشانلقه دین اسمندن هم اسلام دنیا سفندن

چغارلوی فرضدر . ایشانلرده بو قدری عصرلرجه خطا یولدا اولدیقلرنی آڭلاب انصافی ایدرگه، خطالقی لرندن تو به ایدرگه بک چوق مسلمانلرک روحلرینه دین اسلامغه خلاف اولغان روح و تربیه ویردکلی ایچون بقون اسلام دنیا سندن عفو اوتورگه قیوشلی!

ای محترم ایشانلر! بو کونک اداره لرگزده اولغان ایشانلقنر توزمش اصطلاح و ترتیب لرگزی هیچ بر دلیل قطعی ایله اثبات ایله- مه یه چکسز، چونکه قران کریم نظرنا بدعت در، الله مشروع ایتمه مشدر، رسول الله افندمز ایشانلق ایتمه مش بلکه منع ایتمشدر، ملتینه اول یولغه آیاتی باصماسقه توصیه ایتمشدر. صوفیه و تصوف کلمه لری بیله عصر سعادتک یوقدر بلکه صوف کلمه سی یونانلرین آلمغان سوزدر. برهمیلردن فارسیلردن یونانلیلردن اسلام ایچر وسنه صوفیه لقی اسمیله کلوب کورمش بر کردشدر، بو ایسه تاریخ ایله ثابت حقیقت در. ایهدی حقیقت بو یله ایکن، بو قدری دین اسلامغه خلاف اولغان بر بدعت نی همایه ایدرگه چالشورگزه نیفند این وجدانلرکز قیوچلق ایله؟ البته بک یاغشی بلورم که کو بگزه حقیقت معلوم دکدر، فقط تقاید بلاسیله، حسن ظن خسته لغیله حقیقت پرده آستفک قالمشدر، ایشته بو کون پرده آچقدر!

ای انصافی اهللری! شول ایشانلقنی فرض یا که واجب دییورگه الگزدن هیچ کله چک دکل! چونکه جناب حقا ک امری یوق؛ اوشانداق سنت ده دییه آلهمایه چقسز، چونکه الله تعالی حضرتلری بدعت دیمشدر. الله بدعت ایتمش بر اشلی رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرت- لریدنک سنت ایسوی ممکن دکدر. ایهدی اسلام دیفیندنک یوکلامش فرض واجبلری وسنت نبویه لری حسابمز درجه ده کوب، ذمه مزه لازم اولغان وظیفه دینیله باشمزدن آشمشدر: ائک برنجی اوقور و عالم حاصل ایبو فرض ایکن، ملتیزک ۱۰ - ۱۰۰ یازه بلما یدر. تربیه اخلاقیه،

و دینپه لر مکتب و مدرسهلر، دین یولنک مادی و معنوی یاردملر، دین اسلامک بو کونلک حالینه نظرلر، استقبال اسلامغه دوشونولر، اهل اسلامک بویله اسلام روحندن یراقلاشولر . . . کبی ملت اسلامیهغه دوشونوی لازم اولغان مسئلهلر هر قایوسی آچقدر . بو حاللرنی بارچه مزده کوره مز! ایهدی شوشی قدری فرض اشلر اعتبارسز اولاروق آیاق آسنک طابطالوب طوره ایکن، بدعت اولغان ایشانلق آرتندن یوکرمک، شول یولغه کورگه ملتنی تشویق اینمک، دین اسمنه جنبا - یتدر، دین اسلامنی آستون اوسککه کیترودر .

ای ایشانلر! بلکه سز اوزلرگزنی اصحاب صفهنی تربیه اینکان رسول الله افندمزگه قیاس ایدهرک ایشانلقنی اثبات ایدهرگه اجتماع ایلمسزمی؟ خایر! هیچ قابل قیاس دکل؛ رسول الله افندمزمدینه منوره ده اون یل ایچنده یکره یمن آرتق صوغشده اولوب ایلملی دن آر - تفرهق سربه کوندردی، اطرافدن ایلچیلر قبول ایندی، دعوت نامه - لر کوندردی، ملتک تربیه سیفه اعنفا ایتمدی، عائله تربیه له دی، کون تون وحی الهی تعلیم ایتمدی. بفاء علیه ایشانلق صانوب طوررغه منکر تسبیجلر طار نورغه، طاشلر صانانورغه هیچ بروقت سعادتلری مساعد دکل ایدی: بلکه هر بر دقیقه لری تعلیم و عبادت متعديه ایله قدسیت حاصل ایله مش اییدی. ایشتمه حالگزنی وجدان میزانینه سالگزده اولجا کز! اصحاب صفهده رسول الله افندمزک مسجد نامیله مدینه منورهده میدانه کیتومش مقدس علم خانهده کون تون علم ایله مشغول اولمش رسول اللهک خاص شاکردلریدر. آنلر دین تعلیم ایدهر ایچون اطرافه معلم اولاروق کوندریلورلر، بتمون هیاتلریله قریبان اولاروق صوغشه کیدرلر اییدی. ایتمدی، بزم نادان، بر پارهلق ملتنه فائده ویرمز، طاش صاناب پوری، ملتینه آغر یوک،

ریاجی مریدان، تکیه چیلرمن اوز لرینی اهل صفه کبی دیوشبیه ایبارکه
 آیات دگل می؟

ای حرمقلو ایشانلر! بلکه سز بکا «آیت حدیث لرده ثابت
 اولغان ذکر لره انکار ایسن، حال بوکه ذکر الله ثابتدر» دیورسز.
 البته بلورم اللهغه ذکر ثابتدر. الله نی حاضر ناظر بله رک بیورکلگی
 و اولوغلقنی قوه منکره لرمزده طوقه رقی بتون حرکت لرمزی الله نی
 ذکر میزانیله اشله و مزلازمدر. فقط سزک احتراع ایتمیکنیز ذکر لر، ذکر
 دکلدر، بلکه تقول و تلفظدر. هم ذکرده شیخکنزنی رابطه وسیله
 ایده رک بتون ذهنسکرده حاضر اولغان حالده ذکر ایده سز؛ قران
 او گره تمس ذکر بومیدر؟ استغفر الله! الله دن غیر یسگه ربط ایملسگان
 شیخنی بتون جانیفه ذهنینه آلغان بر مرید، ذهنینه آلغان صورقه
 تدلل ایتمای، کهسگه ایسون! هر حالده مرید، شیخی قولنده یا ایقه المقام
 اولغان میتدر. دخی «الله! الله!» دیو لفظ جلاله نی مفرد کویفچه
 ذکر ایده سز، بویله مفرد حالچه لفظ جلاله ایله ذکر مشروع دکلدر.
 بو حقه هیچ بر آیت قرانیه و احادیث صحیحه یوق. شولا یوق
 «یا هو! هو! هو!» دیسز، حال بو که حق سبحانه و تعالی ناک «هو»
 دیمش اسمی نه قرانده وار، نه ده حدیث صحیحده وار؛ هیچ! مرفوع
 مفصل اولغان بر ضمیرک مفادی اولوچلغی قایو عرب لغتنده ثابت؟
 یوقسه قورانده ذکر ایملسگان^(۱) «یهوه» نی ذکر ایده سز می؟ یا که
 زهدده حاصل اولغان صورتنیه می؟ العباد بالله! ایشته، ذکرکنزنی الله
 کتابینه وسقه رسول اللهغه عرض ایتمساک، خالص دین اسلام میزانیله
 اولچاسک، قران و حدیث روحیفه خلاف اولغان بر ذکر اولوب چقادر.
 بس موندای ذکر لردن دین اسلام پاکدر. «ان الهدی هدی الله»

(۱) تورات: سفر خروج، ۳۳جی فصلده ۵۵نجی آیتده: الله وسی به دینی: بنواسرائیل گه بویله
 دیورمن: بابالرکن المسی، ابراهیم المسی، اصحان المسی، یعقوب المسی «یهوه»، بنی سزه کوندردی
 بو (یهوه) منگوجه بنم اسم، بو بنی ذکردر...

ای ایشانلر! کوبکوزک مریدلری سائچیلک ایدلر، اویدن اویگه پاره طوبلاب گیزلر. عائله و بالالری آچ قالا، اڭ صوغنی مالنی بیله صاتوب حضور لرکزه کلهلر. اوزلری اوقو و یازو بلمازلر دین اسلامڭ اساس و حقیقتنی آڭلامازلر. بویله کمسه لرگه بیش مڭ ذکر ویرگانیچی اساس دیننی تعلیم ایتمک مڭ کیره خیر لودر. عائله سنی قریبه ایدو، اوقو یازو بلو فرض سائچیلک منموم. دیمک مریدلرگز قران بیان ایتمش فرض لری قویهرهق منع ایتمش نهی لریسه مرتکب اولالر. ای ایشانلر! سزلر مریدلرگزک ديوانه اولویفه راضیسز؛ چونکه مریدلرگزک ديوانه اولوچلغی ایله ماقطاناسز هم ماقطایسز، عجبب! الله نڭ دینی کشیلرنی ديوانه ایدر ایچون کلمشیمیز؟ خایر! چونکه ديوانه و مجنون لرگه تکلیفات الهیه یوقدر. یوقسه ملت اسلامیه نی مجنون اعضا- لرندن مرکب بر ديوانه دنیاسی میدانه کیتررگه آرزو ایدسزمی؟

ای اسلام دنیاسی! الله حقیقه سویله! اسلام دنیاسینڭ قایسیغنه یرینه ایشانلق آیاق باصسه، مطلقا شول ییرده اسلامڭ رونقی بقدی، صافلغی یوغالدی، اخلاقی و آدابی ییهرلدی، اخلاقسز و ادبسزلك رواج طابدی، جدیت، غیرت، حمیت، شجاعت، صفتلری سوندی. یالقاولق، اشسزلك، یورا کسزلك، حمیت سزلك صفت لری اوسدی. خریطه نی آلدک بورنغی اسلامڭ یاشادکی یرلرینه کوزک صال! هیچ شبهه سز اسلام دنیا سینڭ صوڭ درجه ضعیف لانوی اخلاق و آداب اسلامیه جهتمس بوزلوی ایشانلق میدانه کلگان ییرده کوررسن: تونس لر، فاس لر، جاوالیلر، هندلیلر، اسلامبولک هجاز ده مصرده میدانه کیترگان اخلاقسز لقلری، ادبسز لکلری، عطالت و پیسلکلری، اسلام دیننی شعورسز اولارق تعقیق ایدولری، قورایلر چالغیلر چالارهق ذکر ایدولری و باشقه ادبسز لکلرینی هیچ سویلهب بتررگه ممکن دکلر. ای اسلام دنیاسی! دین اسلامنی بو درجه گه ترشمرش، قاناتلرینی کویدرمش،

آتشلی حاللرنی سوندنمش، دین اسلامک روحینه بلا اولمش برامردعتک
دین نامه آرامزده یاشاوینه هنوز راضیمز می؟ اسلام دنیا سنی هلاکت
اوبقنینه آلوب وارغان ملت اسلامیه ننگ عزم صفت لرنی اوترکان بو
ایشانلقک یاشاوینه همانده علماء اسلام راضی اولوب طوره سزمی؟

ای مسلمان رئیس لری! ای مشیخت اسلامیه لر! مادام که ایشانلقک
دین اسلامغه خلاف، قرانمزگه خلاف، بریدعت، برامرمه لک ایکانی
یقینا ثابت در. اسلام باشینه کیترگان بلا سیده کوز آلدگزده، دین
اسمینه اشلا دک لری ردالت لر بارچه سی معلوم. شونک ایله برابر همانده
سکوت ایده سزمی؟ نه ایچون تغیش ایتمایور سز! سز لر امور دینی گه
نظارت ایبوچی اولدیقن صوگره اهل اسلامک دیانتی نه یولده
کیتدیکنه مراقبه ایتمک وظیفه لرگزدر. ایمان واسلامغه اهل اسلامک
کوز قارایشی خطا کیتمه مشمی؟ قران وحیث یولندن چغاره ق ملت
ضلات طرفینه کیتمه مشمی؟ هر قابوسینک چاره سنی بولورغه و آلدن
ندب پیرنی کوروب طوررغه سزه لازمدر. اهل اسلام دیانت جهتنن
نه حالده یاشای: آسیا مسلمانلری نه اعتقادده، آفریقاده سودانده
آوروپاده اسلامک آگلاشی نی نه حالده، اسلام روحینه خلاف تربیه ایله
تربیه ایلمایور لرمی؟ ایشته بو حاللری بر کره گنه اولسه ده ملاحظه لر.
گزه آلسا کز اسلامیت نامه وظیفه لرگز می اوتهمش اولور ایگز! اگرده
چن کوز ایله اشنگ اچینه کرسا کز، مونچه عصر لر بوینچه دینی کید
شلمزک چن اسلام دائر سفنن چغوب بته یازدیغنی کورر سز.

قسقه سی: بز یوقلایمز، دینمزک بیله نه، یولده اوگر تلدیکنی چیت
دین لردن کرمش کردش لر دینمزنی ایزدیکنی همان طوبیهایمز،
العیاذبالله! بو قسر غفلتده اولور می؟

ایمدی مقصده قایتهم: کم سلسله سفنن طورر سن؟ خواجه احمد
یسوی رحمة الله علیه سلسله سفنن طورر من؟ سلسله نیچه؟ کپی تعلیم لرنی مطلقا

عقیده کتابلرمزدن چغاررغه، بوره وشدن تعلیم، دین اسلامغه خلاف تعلیم اولدیغنی بلورگه تیوشدر. مقدس قرانمیزك خلافینه بریدعت مهلكمككڭ دواننه اسلام دینی هیچ بر راضی دگلمدر. اسلام دنیاسینه ده بونی آڭلارغه وقت یت-مشدر. ان الهدی هدی الله، ورهبانیه ایتدعوها ما کتبنهاها علیهم.

اسراء — معراج — اعتقاد

عقیده کتابلرمزده «معراج جسمانی حق» دیو قرار ویریلهرک بتون اسلام دنیاسنی قطعی بر اعتقاد ایدیلوب تلقیین ایدلمکده در. مونه بومسئله نك حقیقتی نیدر؟ قران نظرند حقیقتی نیچك در؟ قسقه چه غیله فکرمی یازم:

«اسراء» برنجی آیتده رسول الله افندمیزك مسجد حرامن مسجد اقصی غه تونك بعض اولشنده جناب حق طرفندن مقدس سیاحت ایتدرلدیکی ثابت در. ایشته بوکنا «اسراء» دیله در. بو واقعه بیان ایدلدکیفه بناء بوسوره گه «اسراء» سورسی دییب اسملانمشدر. دیهك اسراء قطعیدر.

معراج، رسول خدا نك یوقاروغه الله اوسقادیکی بیرگه چه آشو - ندن - عروجندن عبارتدر. معراج بومعنا ایله قرانده صراحة یوقدر. لکن صحاح وسنن کتابلرنده هر قایوسنده مذکوردر.

بارچه دلیل وروایت لرنی برگه طویلاب قاراساق معراج ایله اسراء ایکسیده برکیچه ده اولغان واقعه لردر. هجرتدن بریل یا که یلدن آرتغراق اول واقعه اولمشدر.

ایشته شوشی معراج جسمانیمی؟ یا که روحانیمی؟ قایوسی مسئله اعتقادیه بوله بلور؟ ایشته بو حقه فکرم:

امام محمد بن جریر الطبری حضرت قلربیڭڭ تفسیرنده بیله انیسنه
 قاراغانده رسول الله افنمیزك صحابه لری بو حقیقه ایکی فکرگه آیولغانلار:
 کوبره گی جسمانی، حضرت عائشه، حذیفه، معاویه حضرت قلری (رضی الله
 عنهم) روحانی دیملر. ایلهدی بو فکر لرك قایوسی حقیق! دلیل لریبه
 قارارمز طرف ایچون دلیل قوتلی اولسه حقیق شوندهدر.

جسمانی دیگانلرك دلیل لری:

- (۱) اسری بعبدہ نظم جلیلنده عبد کلمه سی دلالت ایله؛ چونکه
 عبد جسم ایله روحه ایتهلدر.
- (۲) معراج حدیثیڭڭ ظاهرمتن لری جسمانی اولونی آئلاقه در.
- (۳) اگرده جسمانی اولماسه مکه لیلر انکار ایتمازلر، ضعفی ایما.
 نلی مسلمانلردن بو واقعه ایچون فتنه لانو اولماز ایلهدی، چونکه روحانی
 اولغان عروج ایچون بو قدری طاوش کوتارمزلر ایلهدی دیلر. ایشته
 دلیل لری بو قدریدر. لکن بو دلیل لر صوڭ درجه ضعیق هیچ بر
 جسمانی اولوچلغنی اثبات ایله آلهایورلر. بلکه حقیق اسرارلڭڭ
 روحانی اولویدر.

معراج روحانیلر.

(۸) * دلیل لر: رسول الله افنمیز اسرا واقعه سنی بیان ایتمیکلک
 مسجد حرامده کیچده او یاولی اویقولی آراده چاغفک واقع اولدیغنی
 بیان ایتمیشدر. بو حالده کور لکن نرسه، (علم احوال روح جهمتمین
 قاراغانده) رویدار، روحانیلر.

* صحیح مسلمده برنهی جزئده اسراء بابنده، بخاریده اسراء بابنده وباشقه سنن کتابلرنده
 ذکر ایتمیشده

۲) عبد تکیفات الهیه ایله مکلفی انا ایله مشار الیه اولغان حقیقت در. اول روحدر. عبیدسونینگ استعمالیته مطلقا تن ایله اولو لازم اولمادغنی (بل عباد مکرمون) نظم جلیلی شاهددر. بقون تکیفات الهیه روحغه - جائغه اولدیغینی لایکفی الله نفسا الاوسعها (بقره ۲۸۶) نظم جلیلی دلیلدر.

۳) وما جعلنا الرؤیا التي اریناک الا فتنة للناس (اسراء) دیکن آیت کریمدر. بو آیت مکه لیلرک رسول الله افندمزه طعن قیلورغه یول طابه آلهای تورغان مکه لیلر اسراء واقعه سنی ایشتمکری کبی تیزرک جسمانیگه حمل ایدهرک خلق ایچر وسیفه طار اتمشدر، بس خلقلر بک حیران قالیلر: کافرلر تحقیر ایتیلر، ضعیفی کوغلی مسلمانلردن بعضلری مسئله ننگ حقیقتیغه دوشونما اینچه فتنه له نمشدر.

بس الله تعالی شوشی آیت کریمنی ایتدروب اسراء ننگ رؤیادن عبارت اولدیغینی بیان ایدهرک خالق کوغلی طنچلاتمشدر. بو نظمه غی الرؤیادن مراد، قطعاً روحانی اولغان «رؤیا» معنا سیدر. بقون قرانده گی: ان کنتم للرؤیا تعبرون لاتقص رؤیاک، لقصد صدق الله رسوله الرؤیا بالحق، کبی آیت لر رؤیا کلمه سنی تفسیر ایدهلر. ابن عباس حضرتلری (رضی الله عنه) الرؤیا سوزی رؤیه یا - لعین دن عبارت دیسه ده اوز فسکریدر. الله ننگ هدایتیغه، بیانیته اوسنون هدایت یوقدر. (ان الهی هدی الله) معصوم اولماغان بر دانگ بیانی الله بیانی یاننده هیچدر.

۴) اسراء ۳۹ آیتده کافرلر رسول خدا دن جسمی ایله کوککه چغوب کتاب کیتیررگه قوشمشدر شول وقته بزسکا ایفانورمز دیمشدر، جناب حق بونلرغه «قل سبحان ربی هل کنت الا بشر ارسولا» بن بویله شیلن ربی تفضیه ایدهم، بن آنچق بشرم» دیوتدن ایله کوککه آشو ممکن اولمادیغنی بیان ایله معجزه حسیه لر فی رد قیلماشدی.

ایمدهی تن ایله کوککه عروج ایدو ممکن اولماغاچمن معراج جسمانی
ممكن دکلدر؛ چونکه معراج جسمانی نهن ایله کوکله عروج ایتو وچغودن
عبارتدر. ایمدهی جناب حق اوزی رد قیلغان نرسه نی محمد عه م که
اثبات ایتدیر بده اوزینه اوزی تناقض ایتمه یه چکی بدیهیدر.

(۵) هر بر ییز یوزنگی جسم بیرنک قوه جاذبه سفدن اچغوب
کوککه طابا توشوب کیده آلمایدیر. بوقاروغه چقغان صایون هوا
صالقون ویشارلک هوا بوقدر. آزغنه برزمانده مسافه بی نهایدنی
جسم که قطع ایدو ممکن دگلدیر قطع ایدلکان تقیدرده، اروب کیدو
یا که پراکنک اولولازم بولادر. بس معراجک جسمانی اولوی ممکن دگلدیر.

(۶) معراج حدیثده تشریح ایدلر، براقغه منو، ایللی وقت نماز
مشروع اولو کبی قبلدیر حدیثی ظاهرینه حمل ایدر که مساعدا ایتمایور.

(۷) حضرت عائشه، حدیثه و معاویه رضی الله عنهم لیر معراجنی
روحانی دیهش لر حضرت عائشه معراج حدیثنده اولغان رؤیت و مشا-
فه تکلمنی «لاندیر که الابصار وهو بیدرک الابصار وهو اللطیف الخبیر
وما کان لبشر ان ینکلمه الله الا وحیا اومن ورائی حجاب اویرسل رسولا»
آیت لرینه عرض ایدر که آیت مذکور لره خلاف اولدیغندن ایچون
معراجک جسمانی اولو چلغنی قبول ایتمه مشدر.

(۸) رسول الله افندمز معراجک جسمانی اولدیغنی بیان ایتمه
مشدر بلکه «وما جعلنا الرؤیا التي اریناک الا فتنة للناس» نظم
جلیل نی ایتدیر و بخلقغه معراجک رؤیادن عبارت اولدیغنی اعلان
ایدر که بیور مشدر. ایمدهی پیغمبیرمز «بلغ ما انزل الیک» امری
بوینچه بو آیت کریمه نی تبلیغ ایدر که اوزینک اسراسینک روحانی
اولان رؤیادن عبارت اولدیغنی اعلان ایتمش دیملدر.

بناء علیه معراج روحانیدر. مکه لیلرک اسرا واقعه سنی ایشند
یکنی کبی انکار ایدولری و بعض مسلمانلرکده شبهه که توشوچلکلری

جسمانی اولدیغیندن دکلدر، بلکه کافر لر مخصوص اولاره ق خلقینی هیجانغه کیندر ایچون مبهم صورتده جسمانی دییب کورگازرگه طرشمشدر. ضعیفی مسلماناریده شول یولده قوت ترمشدر. ایشة شوندا این یا ڈاش آگلایشنی بتروب حقیقت اسرانه دن ع-بارت اولدیغینی بلدرر ایچون مذکور «وما جعلنا الروعیا التی اریناک الا فتنة للناس» آیت کریمه سلی ایلدر مشدر.

ایمدی قران کریمهز بیان ایقنکجه معراج روحانی دیساک، جاذبه عمومیه قوه میغانیکیه حیات بشر... خلاف، مسجد اقصی بابلیلر روملر طرفندن هجو ایدلمش ایدی آنده نیچک پیغمبر لرك حلقه لری قالغان اولسون؟ پیغمبر لرك کورده اولولری جسمانیه؟ نیچک الله تعالی ایله نماز حقلده سودالاش-کان؟ کبی اعتراض لر هیچ بریسی کلمایدر؛ چونکه روایده واقعه غی نرسه ننگ عینی کورنوی لازم دکلدر نقا ککه یوسف ع. م. و روایسی.

فقط «معراج روایدن عبارت اولسه، اسلامک اڭ بیوک اولغان بناء اسلامک بر اوسی اولغان نمازک توش ایله مش-روع اولوی لازم اول، بوایسه، دین اسلامک اساسی توشکه ابتناء قیلغان اولوب چوروک اساسلی اولوی لازم اولادر.» دیو سوال کلور. من آٹا دییورم که، نماز معراج حدیثیله ثابت دکلدر، بلکه قطعی اولان قران کریم نص لریله ثابتدر. معراجده فقط اشاره ورمزدر.

بناء علیه «معراج جسمانی» دیمک قران که خلافدر. قران نظر-نده روحانیدر، روایدن عبارتدر. بس «معراج جسمانی» دیکان مسئله نیده عقیده کتابزدن چغاررغه نیوشدر. جسمانی دیو اعتقاد ایتمه مش کسه لرنی مبتدع، اهل ضلالت، دیوب ایتوچلک صوڭ درجه احمقلى اولدیغنین بلورگه تیوشدر. چونکه الله تعالی حضرتلری معراجنی روحانی دیگاج «جسمانی دگل» دیمش اولادر (العیاذ بالله) الله نڭ

مقبوع، ضال اولوی لازم اولادر. اوشانداق حضرت عائشه رضی الله عنہانک بدمذهبدن وضلالت اهلندن اولوی لازم کله در. شولای اولغانچمن اشنگ قایه واردیغنی بلورگه کوزمزنق نق آچارهق حقنی کوررگه وقت یئوگنه دکل اوظوبده وارهدر!

دینی تدبیرلر

ایمانی یوقاروده کیچمش مسئلهلردن آثلا دقکه، بوک-وندیگی اسلام دنیا سینهک اوگره نیش و اوگره تمش ایمانی الله ورسولی اوگره تمش ایمانندن یراقدیر. مقدس قرانمز تعریفی ایتمش ایمان اسلام اونو - دلمشدر، ایمان و عقیده قران روحینه خلاف تلقین ایدلمکله در. مسئله اعتقادیه دن اولماغان مسئله لر عقیده اسلامیه دن صانالوب جامعاً سلامیه نی آستون اوستگه کیکر مشدر. دیمک اسلام دنیا سی ایمان و اعتقاد خسته لغیله آورودر. ایشقه بو اثر مک شول آورولرک بعضلر نی - گرچه آچی اولسه ده - میداننه قویدم. ده یا یازچه ضم، ان شاء الله ایمنی بو خسته لغغه دینی تدبیرلر بولو مطلقاً لازمدر. البته بوگا کوب جهتمدن تدبیرلر واردر. فقط حاضر دن بعض برلر یئنگنه بیان ایدم. برنچی تدبیر: اسلام دنیا سینه مطلقاً بر مؤتمر دینی کیرهک، اول مؤتمر دینی فقط بوکوننگی اسلام دنیا سینه اوگره تلمک اولغان «عقیده اسلامیه» نی کوزدن کیچررگه کیرهک. بونک ایچون اول مؤتمرگه هر مذهبک عالملری، دینی مدرسلری دعوت ایدیلورگه کیرهک. بتون مذهبک عقیده سی و عقیده کتابنه اولان ایمان و اعتقاد فهرسنلری، تفتیش ایدیلوب اعتقاد ایدلوی قران کریم ایله ثابت اولورسه عقیده اسلامیه گه درج ایدیلوب قران کریمه قطعی دلیل ایله ثابت اولماغان مسئله لر عقیده اسلامیه دن چغاریلوب طاشلانورغه کیرهک، بس

شى مؤتمز دىنىيىكى طوبلانغان اجماع قراريله: اسلامنى؟ غايۋامالى
نى؟ اسلامك اوگره تەمش سعادت قانونلىرىنى؟ سعادت ابدىيە وھدايت
حقە غايەنە ايله ايرشيله چكىلى بيان ايتەمش « بر عقيدە » اسلاميە كىتابى تو-
ز ياورگە كىرەك. اول مطابقا قران كریم روصفەك اسلام و مسلمان نامقە
توز يلوب بتون اسلام دنياسىنىكى دىنى مەدرسە لىرمز دە مسلمانلارە عقيدە
اسلاميە ن قرائت كىتابى اولسون.

۲ نچسى دىنەزە مدار، سعادت قانونى اولغان مقىسى قرانمىز
مسلمان دنياسىنە بلنورگە تىوش. اولك هر بر قومك اوز نلىنە تەرجمە
ايدىلوب طوغمە تلاريله آڭلاو و دىنىيى مطلقا شول قران كرىهك
اوز نىن اوگرەنو ايله گىنە اولاققىدە. مونە شول وقتك اسلام دنياسىنىكى
عقيدەسى صافلانور. عصر سعادتىكى ايمان ايله مؤمن اولورلر، ايشتە
بوكونىن اعتبارا بودىنى تەبىرلەرە كىشىنى اسلام دنياسىنە لازم دىيىب
بلەم. حاضر دن باشلەب شوڭا نەونەلەر حاضرلاو نىتىلە « عقيدە » اسلام-
مىيە گە نەونە اولارەق بر اثر يازەم. عەوم اسلام دنياسىنىكى انتقادىنە
قويە چغم. شوڭرە فكر چارېشغاندىن شوڭك مكمەل اثر ميدانە كەلە چكىنە
اينانەم. ان الھدى ھدى اللہ!

ضياء الدين السكالى

یول	صحیفه	صواب	خطا
۱۷	۳	صبا	صیبا
۲۲	۲	بجبل	بجبل
۷	۷	وفلسفه	رفلسفه
۱۹	۹	معرضون	معرضون
۱۸	۱۰	البصر	البصر
۹	۱۴	حمیده	حمیده
۲۴	۱۳	صحیح بخاری برنجی جز ۱	برنجی جز ۱
۱۶	۱۶	الذین	الذی
۱۲	۴۱	ایلمشدر	ایتمشدر
۱۱	۵۴	چغار مهیم	چغاریم

فهرست

صحیفه

۳

باش سوز

۹

قران ایمان

۱۰

حدیث ایمان

۱۱

قران حدیث تعریف اینمیش مؤمن لر

۱۲

بو عصرده اسلام دنیاسینک ایمانی

۱۳

اسلام دنیاسینک ایمانی تعینی

۱۵

ایمان عقیده کتابلرمز

۲۰

اختلاف امتی رحمة

۲۹

تفضیل البشر

۳۱

کرامات اولیا

۳۳

اماملق - خلیفه لك

۵۲

صحابه لر و اعتقاد

۵۶

رسول الله افندمرك اتكاسی وانكاسی - اعتقاد

۵۸

رهبانیت - ایشانلق اعتقاد

۶۹

معراج

۷۴

دینی تدبیر لر

